

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.



**Profil ogólnoakademicki**

## **Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

---

Nazwa kierunku studiów: **zarządzanie**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Opolski w  
Opolu**

Data przeprowadzenia wizytacji: **10-11.06.2021 r.**

**Warszawa, 2021**

## Spis treści

---

|                                                                                                                                                                                                                                                          |                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| <b>1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu</b>                                                                                                                                                                                                         | <b>4</b>                                |
| 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej                                                                                                                                                                                          | 4                                       |
| 1.2. Informacja o przebiegu oceny                                                                                                                                                                                                                        | 4                                       |
| <b>2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów</b>                                                                                                                                                                                 | <b>5</b>                                |
| <b>3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia</b>                                                                                                                                                     | <b>7</b>                                |
| Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się                                                                                                                                                              | 7                                       |
| Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się                                  | 12                                      |
| Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie                                                                                               | 28                                      |
| Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry                                                                                                                        | 39                                      |
| Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie                                                                                                                                       | 43                                      |
| Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku                                                                                                | 46                                      |
| Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku                                                                                                                                                   | 48                                      |
| Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia                                                                                              | 50                                      |
| Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach                                                                                                                                    | 54                                      |
| Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów                                                                                                                                    | 55                                      |
| <b>4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)</b> | <b>60</b>                               |
| <b>5. Załączniki:</b>                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia                                                                                                                                                                                                | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego \_\_\_\_\_ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych \_\_\_\_\_ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych \_\_\_\_\_ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

## **1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu**

### **1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

Przewodniczący: prof. dr hab. Joanna Moczydłowska, członek PKA

#### **członkowie:**

1. dr hab. Michał Przybyliński – ekspert PKA
2. dr hab. Robert Romanowski – ekspert PKA
3. Dominik Postaremczak – ekspert ds. pracodawców PKA
4. Agnieszka Kowalczyk – ekspert ds. studenckich PKA
5. Magdalena Koziara – sekretarz zespołu oceniającego

### **1.2. Informacja o przebiegu oceny**

Ocena programowa na kierunku zarządzanie prowadzonym w Uniwersytecie Opolskim w Opolu, została przeprowadzona w dniach 10-11 czerwca 2021 r. w związku z upływem okresu, na który została przyznana poprzednia ocena pozytywna. Wizytacja odbyła się zgodnie harmonogramem prac Polskiej Komisji Akredytacyjnej na rok 2020/2021. Poprzednia ocena była oceną instytucjonalną, dokonaną na Wydziale Ekonomicznym i uchwałą nr 312/2015 z dnia 7 maja 2015 roku Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało ocenę pozytywną.

Wizytacja przebiegła zgodnie z obowiązującymi procedurami i przepisami powszechnie obowiązującego prawa, w tym procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Członkowie zespołu oceniającego zapoznali się z raportem samooceny przesłanym przez Uczelnię przed wizytacją, jak również z dokumentami przekazywanymi w trakcie wizytacji. Przeprowadzili zaplanowane w harmonogramie spotkania (w tym z nauczycielami akademickimi, studentami, interesariuszami zewnętrznymi), a także dokonali analizy powszechnie dostępnych źródeł informacji (w tym strony internetowej Uczelni), hospitacji zajęć, analizy losowo wybranych prac etapowych. Ponadto oceniono stan infrastruktury jednostki, w tym biblioteki. Na początku wizytacji oraz na jej zakończenie zespół oceniający spotkał się z Władzami Uczelni oraz przekazał informacje o przebiegu wizytacji i procedurze dalszego postępowania.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

## 2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

|                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| Nazwa kierunku studiów                                                                                                                                                                        | zarządzanie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                              |
| Poziom studiów<br>(studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)                                                                                                          | studia I stopnia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |
| Profil studiów                                                                                                                                                                                | ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |
| Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)                                                                                                                                                    | stacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                              |
| Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek                                                                                                                                  | nauki o zarządzaniu i jakości - 116 ECTS/65%<br>ekonomia i finanse - 28 ECTS/ 16%<br>nauki socjologiczne – 16 ECTS/ 9%<br>nauki prawne - 9 ECTS/ 5%<br>językoznawstwo - 5 ECTS/ 2%<br>nauki o komunikacji społecznej i mediach – 2 ECTS/ 1%<br>informatyka - 2 ECTS/ 1%<br>geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna - 2 ECTS/ 1% |                              |
| Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów                                                                        | 6 semestrów<br>180 ECTS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                              |
| Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)                                           | 90 h / 4 ECTS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                              |
| Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów                                                                                                                            | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                              |
| Tytuł zawodowy nadawany absolwentom                                                                                                                                                           | licencjat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                              |
|                                                                                                                                                                                               | <b>Studia stacjonarne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Studia niestacjonarne</b> |
| Liczba studentów kierunku                                                                                                                                                                     | 60                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | -                            |
| Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów                                                                         | 1988                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | -                            |
| Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów                    | 106,6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | -                            |
| Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów | 112                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | -                            |
| Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru                                                                                                            | 69                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | -                            |

|                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| Nazwa kierunku studiów                                                                                                                                                                        | zarządzanie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                              |
| Poziom studiów<br>(studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)                                                                                                          | studia II stopnia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |
| Profil studiów                                                                                                                                                                                | ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                              |
| Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)                                                                                                                                                    | stacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                              |
| Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek                                                                                                                                  | nauki o zarządzaniu i jakości<br>- 85 ECTS/71%<br>ekonomia i finanse - 15 ECTS/ 13%<br>nauki socjologiczne – 9 ECTS/ 7%<br>nauki prawne - 5 ECTS/ 4%<br>językoznawstwo - 3 ECTS/ 2%<br>nauki o komunikacji społecznej i mediach – 1 ECTS/ 1%<br>informatyka - 1 ECTS/ 1%<br>geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna - 1 ECTS/ 1% |                              |
| Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów                                                                        | 4 semestry<br>120 ECTS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                              |
| Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)                                           | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |
| Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów                                                                                                                            | - <i>zarządzanie w sektorze publicznym</i><br>- <i>logistyka w biznesie</i>                                                                                                                                                                                                                                                                        |                              |
| Tytuł zawodowy nadawany absolwentom                                                                                                                                                           | magister                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                              |
|                                                                                                                                                                                               | <b>Studia stacjonarne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Studia niestacjonarne</b> |
| Liczba studentów kierunku                                                                                                                                                                     | 35                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | -                            |
| Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów                                                                         | 876                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | -                            |
| Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów                    | 60,6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | -                            |
| Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów | 79                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | -                            |
| Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru                                                                                                            | 54                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | -                            |

### 3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

#### Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

##### Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodna z strategią Uczelni (załącznik do Uchwały nr 33/2020-2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 30 marca 2021) i polityką jakości. Kształcenie na kierunku na studiach I i II stopnia wpisuje się przede wszystkim w realizację następujących celów strategicznych:

cel strategiczny 2: Stały rozwój i doskonalenie oferty kształcenia dostosowanej do oczekiwań studentów oraz wymogów rynku pracy i otoczenia (Uczelnia deklaruje kształcenie dostosowane do potrzeb swoich interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych).

cel strategiczny 4: Zwiększenie umiędzynarodowienia działalności Uniwersytetu Opolskiego (umiędzynarodowienie działalności naukowej nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku);

cel strategiczny 5: Budowanie strategicznego partnerstwa i współpracy Uniwersytetu Opolskiego z otoczeniem (poprzez udział interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu programu studiów na kierunku ekonomia).

Cele kształcenia na kierunku zarządzanie deklarowane przez Uczelnię koncentrują się na:

1. przekazywaniu wiedzy z zakresu nauk społecznych, a w szczególności kompleksowej wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości (zarządzanie projektami, zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie strategiczne i operacyjne, podstawy przedsiębiorczości, zachowania organizacyjne, strategie marketingowe), pozwalającej studentom na zaznajomienie się z uwarunkowaniami i zasadami funkcjonowania podmiotów gospodarczych oraz zasadami podejmowania decyzji w warunkach gospodarki rynkowej,
2. kształtowaniu umiejętności posługiwania się narzędziami analitycznymi, wspierającymi proces podejmowania decyzji w warunkach ograniczonych zasobów informacyjnych (badania operacyjne, ekonometria, badania rynkowe i marketingowe, metody ilościowe w marketingu),
3. kreowaniu postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych, które zaowocują podejmowaniem nowych inicjatyw gospodarczych oraz podejmowaniem trudnych wyzwań związanych z realizacją specjalistycznych zadań na stanowiskach pracy odpowiadających uzyskanym kwalifikacjom,
4. pobudzaniu odpowiedzialności za siebie i otaczający świat, otwartości i gotowości do współdziałania, a także budowania świadomości konieczności stałego uczenia się.

Koncepcja kształcenia oraz deklarowane cele kształcenia są bardzo ogólne i częściowo pomijają przygotowanie studentów do wyzwań współczesnego rynku pracy, a zwłaszcza do potrzeb nowoczesnej, innowacyjnej gospodarki 4.0 opartej na najnowszych technologiach i rozwiązaniach cyfrowych. W koncepcji brakuje odniesień do najnowszych trendów rozwojowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości (np. rozwój social mediów, branży e-commerce i innych). Uczelnia realizuje tradycyjny model kształcenia (zarówno w zakresie treści, jak i form kształcenia), który częściowo nie przystaje do wyzwań współczesnej gospodarki. Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Opolskiego nie identyfikuje także czynników, które mogą wyróżnić ofertę kształcenia na kierunku zarządzanie prowadzonym na Uniwersytecie na tle oferty edukacyjnej innych uczelni w regionie.

Uczelnia przyporządkowała kierunek zarządzanie studia I stopnia do dyscyplin: nauki o zarządzaniu i jakości (dyscyplina wiodąca - 65%), ekonomia i finanse - 6%, nauki socjologiczne – 9%, nauki prawne –

9%, językoznawstwo - 2%, nauki o komunikacji społecznej i mediach – 2%, informatyka – 1%, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna - 1%. Studia II stopnia zostały przyporządkowane do dyscyplin: nauki o zarządzaniu i jakości (dyscyplina wiodąca - 71%), ekonomia i finanse 13%, nauki socjologiczne – 7%, nauki prawne – 4%, językoznawstwo - 2%, nauki o komunikacji społecznej i mediach – 1%, informatyka – 1%, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna - 1%. Przyporządkowanie ocenianego kierunku do dyscyplin naukowych nie znajduje odzwierciedlenia w opisie zakładanych efektów uczenia się. Analiza efektów uczenia się na studiach I i II stopnia wskazuje, że oprócz dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości, efekty uczenia się odnoszą się do dyscypliny ekonomia i finanse. Natomiast dyscypliny: nauki socjologiczne, nauki prawne, językoznawstwo, informatyka, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o komunikacji i mediach nie odgrywają istotnej roli w zdefiniowanych dla kierunku efektach uczenia się. Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny powinno racjonalnie wynikać z kluczowych przesłanek i celów prowadzenia danego kierunku studiów, ujętych w koncepcji kształcenia i znajdujących odzwierciedlenie w efektach uczenia się, a nie polegać na mechanicznym przyporządkowaniu kierunku do każdej dyscypliny, która jest adekwatna, choćby tylko w minimalnym stopniu, do jakiegokolwiek, nawet pojedynczego efektu uczenia się określonego dla kierunku studiów. Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny jest uzasadnione tylko wówczas, jeżeli dana dyscyplina stanowi jeden z podstawowych elementów, na których konstruowana jest koncepcja kształcenia. Przyporządkowywanie kierunku do dyscyplin może być uzasadnione w świetle koncepcji kształcenia tylko wtedy, jeżeli każda z tych dyscyplin odgrywa istotną rolę jako podstawa formułowania koncepcji, natomiast nie może być uzasadnione obecnością w programie studiów elementów efektów uczenia się i programu studiów o charakterze subsydiarnym względem całej koncepcji kształcenia. W Uczelni podjęto prace nad zmianą przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku zarządzanie są zgodne z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse. Dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości nie była poddawana ewaluacji naukowej, natomiast Wydział Ekonomiczny posiada uprawnienia akademickie w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz kategorię naukową B. O powiązaniu kierunku z działalnością naukową pośrednio świadczą również awanse naukowe kadry. W ostatnich latach 2 pracowników Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości uzyskało stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości, a jeden tytuł profesora nauk społecznych. Do głównych kierunków prowadzonych badań należą: logistyka we współczesnym zarządzaniu przedsiębiorstwami i innymi typami organizacji, modelowanie i ocena jakości informacji w sieci WWW, zarządzanie w sektorze rolnym, epistemologiczne aspekty prowadzenia badań, zarządzania wiedzą w szpitalach publicznych, uwarunkowań kształtowania i realizacji strategii rozwoju jednostek publicznego szkolnictwa wyższego w Polsce.

Koncepcja i cele kształcenia są częściowo zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Studia na kierunku zarządzanie kształcą menedżerów i ekspertów posiadających podstawowe kompetencje zarządcze, w tym kompetencje społeczne i wiedzę do sprawnego zarządzania różnego typu organizacjami. Studia na tym kierunku pozwalają na zapoznanie się z prostymi metodami, systemami oraz instrumentami wykorzystywanymi w realizacji procesów zarządczych w różnych funkcjach i na szczeblach organizacyjnych. W małym stopniu umożliwiają zdobycie wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu najnowszych rozwiązań zarządczych stosowanych w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego. Poszczególne grupy zajęć podzielone są na kilka bloków: podstawowe i kierunkowe, obowiązujące wszystkich studentów, kierunkowe do wyboru oraz pozostałe obowiązkowe. Od roku

akademickiego 2019/2020 na kierunku zarządzanie I stopnia nie są oferowane żadne moduły specjalnościowe. Uczelnia deklaruje, że studenci kierunku zarządzanie studia I stopnia wyposażeni są w wiedzę i umiejętności w zakresie:

1. funkcjonowania organizacji (przedsiębiorstw i instytucji publicznych),
2. rozpoznawania, diagnozowania, rozwiązywania problemów gospodarowania zasobami ludzkimi, rzeczowymi, finansowymi i informacyjnymi,
3. komunikowania się, negocjowania i przekonywania do swoich racji, posługując się językiem fachowym w języku polski oraz obcym,
4. twórczego i krytycznego myślenia oraz pracy zespołowej.

Na studiach II stopnia na kierunku zarządzanie od roku akademickiego 2019/2020 oferowane są dwa moduły kształcenia: *logistyka w biznesie* oraz *zarządzanie w sektorze publicznym*. Studia II stopnia na kierunku zarządzanie pozwalają studentom poszerzyć wiedzę z zakresu współczesnych koncepcji zarządzania i zarządzania strategicznego. Moduł *logistyka w biznesie* wychodzi naprzeciw oczekiwaniom studentów przygotowujących się do podjęcia pracy w przedsiębiorstwach logistycznych bądź na stanowiskach odpowiedzialnych za wybrany odcinek łańcucha dostaw.

Zgodnie z koncepcją kształcenia absolwent kierunku zarządzanie studia I stopnia jest przygotowany do podjęcia pracy w organizacjach zgłaszających zapotrzebowanie na profesjonalną kadrę menedżerską. Może również podjąć własną działalność gospodarczą, a także prowadzić pracę naukowo-badawczą. Bardzo ogólnikowo wskazano, że absolwenci mogą zostać:

- pracownikami wielu różnych przedsiębiorstw i instytucji,
- dyrektorami instytucji finansowych i ubezpieczeniowych,
- właścicielami małych i średnich przedsiębiorstw,
- kierownikami wyższych i średnich szczebli w dużych przedsiębiorstwach produkcyjnych i handlowych,
- pracownikami instytucji naukowo-badawczych,
- politykami i pracownikami administracji szczebla samorządowego.

Jako potencjalne obszary aktywności zawodowej absolwentów studiów II stopnia wskazano bycie:

- właścicielami mikro, małych i średnich przedsiębiorstw,
- kierownikami wyższych i średnich szczebli w dużych przedsiębiorstwach wytwórczych i usługowych, w tym w sektorze rolnym,
- właścicielami gospodarstw rolnych,
- pracownikami instytucji badawczych oraz jednostek naukowo-dydaktycznych,
- liderami projektów gospodarczych i organizacyjnych w jednostkach administracji centralnej i samorządowej,
- pracownikami działów personalnych krajowych i międzynarodowych przedsiębiorstw oraz w administracji centralnej, instytucjach otoczenia biznesu, organizacjach pozarządowych,
- politykami i pracownikami administracji szczebla samorządowego,
- pracownikami instytucji doradztwa rolniczego.

Profil kompetencji absolwenta studiów II stopnia jest niespójny i nie znajduje potwierdzenia w programie studiów. Uczelnia eksponuje sektor rolny jako potencjalny obszar aktywności zawodowej absolwentów, mimo że w programie studiów, w tym w modułach specjalnościowych nie ma treści związanych z agrobiznesem. Z kolei brakuje wskazania na przedsiębiorstwa logistyczne jako potencjalnego miejsca pracy absolwentów, mimo że na ocenianym kierunku na studiach II stopnia realizowany jest moduł *logistyka w biznesie*.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją, celami kształcenia i profilem ogólnoakademickim oraz mieszczą się w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, jako dyscyplinie wiodącej, do której oceniany kierunek jest przyporządkowany. Na studiach I stopnia przyjęto 7 kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 9 w zakresie umiejętności oraz 3 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty nie są w odpowiednim stopniu rozwinięte i nie pozwalają na dokładne określenie kwalifikacji nabywanych przez absolwenta. Pierwszy efekt dotyczący wiedzy i umiejętności na obu stopniach jest przeciążony treścią, a pozostałe są zbyt enigmatyczne, by można było jednoznacznie określić przyporządkowanie do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Na studiach II stopnia przyjęto 9 kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 10 w zakresie umiejętności oraz 4 w zakresie kompetencji społecznych (pominięto numer K-K-4), z tym, że ostatni efekt z każdej grupy odwołuje się do efektów specjalnościowych. Przyjęto efekty kierunkowe, bardzo ogólnikowe, a do każdej specjalności dla efektów związanych z wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami osobno określono efekty uczenia się, które przy tych samych kodach dla różnych specjalności mają różne brzmienie. Np. efekt k-W-9 jest opisany jako „treści związane z wybraną specjalnością na kierunku zarządzanie (wiedza zawarta w odrębnym zestawieniu specjalnościowych efektów uczenia się)”, a w opisie specjalności efekt ten odnosi się do 2 zestawów efektów przypisanych do specjalności *zarządzanie w sektorze publicznym* i *logistyka w biznesie*. Warto nadmienić, że efekty specjalnościowe o numerach s-W-1 i s-W-2 dla obu specjalności mają różne brzmienie. Dopiero w efektach specjalnościowych widać szczegółowe określenie wiedzy, która powinna być przeniesiona na poziom efektów kierunkowych. Na przykład, na specjalności *zarządzanie w sektorze publicznym* dla specjalnościowych efektów uczenia się na studiach II stopnia dotyczących wiedzy przygotowano zapisy „absolwent ma pogłębioną wiedzę na temat ekonomii sektora publicznego” (kod s-W-1) oraz „posiada wiedzę z zakresu funkcjonowania instytucji sektora publicznego” (kod s-W-2), a na specjalności *logistyka w biznesie* - „posiada pogłębioną wiedzę na temat orientacji rynkowej i jej stosowania w biznesie” (kod s-W-1) oraz „ma wiedzę na temat najważniejszych strategii logistyczno-marketingowych stosowanych w biznesie” (kod s-W-2). Dla efektów uczenia się dotyczących umiejętności na specjalności *zarządzanie w sektorze publicznym* przygotowano treści obejmujące „posiadanie umiejętności zarządzania podmiotami sektora publicznego” (kod s-U-1) oraz „posiadanie umiejętności tworzenia strategii dla instytucji sektora publicznego” (kod s-U-2), a na specjalności *logistyka w biznesie* - „posiadanie umiejętność stosowania instrumentów zarządzania marketingowego i logistycznego w biznesie” (kod s-U-1) oraz „posiadanie umiejętności zarządzania projektami logistycznymi w biznesie” (kod s-U-2). W przypadku efektów uczenia się dotyczących kompetencji społecznych na specjalności *zarządzanie w sektorze publicznym* przygotowano treści obejmujące „świadomość ogromnej roli informacji w funkcjonowaniu podmiotów sektora publicznego” (kod s-K-1), a na specjalności *logistyka w biznesie* - „wykazywanie się kreatywnością w rozwiązywaniu problemów” (kod s-K-1) oraz „posiadanie świadomości znaczenia koncepcji logistyki w biznesie” (kod s-K-2). Treści z efektów specjalnościowych powinny zostać włączone do treści efektów kierunkowych. Każdy z kierunkowych efektów uczenia się został odniesiony do charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji przyjętych dla 6 i 7 poziomu, ale bez zaawansowanego odniesienia do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości na I stopniu i pogłębionego – na stopniu II.

W efektach uczenia się uwzględniono umiejętność komunikowania się w języku obcym (efekt o numerze K-U-7 na I stopniu i K-U-7 na stopniu II), zasady zarządzania zasobami własności intelektualnej

oraz formy rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości (K-W-7 i K-K-2 na I stopniu oraz K-W-8 i K-K-2 na stopniu II), czy też etycznych aspektów funkcjonowania w otoczeniu (K-K-5 na II stopniu). Na I stopniu studiów brakuje odniesień do etycznych aspektów funkcjonowania absolwenta w środowisku pracy. Rekomenduje się uwzględnienie w treści efektów uczenia się tej charakterystyki PRK.

W efektach uwzględniono też możliwość wzięcia udziału w debacie (efekt K-U-6 na I stopniu), prowadzenie debaty (efekt K-U-6 na II stopniu), pracy w grupie (K-U-8 na obu stopniach) oraz umiejętności badawcze, w tym wykorzystanie posiadanej wiedzy, w tym właściwy dobór źródeł, metod i narzędzi (K-U-3 na obu stopniach).

Uczelnia określiła efekty uczenia się osiągane w ramach poszczególnych zajęć, jednak w większości przypadków są one tak ogólne, że ich osiągnięcie i weryfikacja są niemożliwe. Najczęściej bez względu na formę zajęć i liczbę ECTS osiąganych w ramach zajęć w karcie przedmiotu jest jeden efekt z grupy wiedza, jeden z zakresu umiejętności i żadnego z grupy kompetencji społecznych.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1**

Kryterium spełnione częściowo

#### **Uzasadnienie**

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodna z strategią Uczelni i polityką jakości. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową oraz dostosowana do wymogów rynku pracy i zgodnie z nimi modyfikowana.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Koncepcja kształcenia oraz deklarowane cele kształcenia są bardzo ogólne i częściowo pomijają przygotowanie studentów do wyzwań współczesnego rynku pracy, a zwłaszcza do potrzeb nowoczesnej, innowacyjnej gospodarki 4.0 opartej na najnowszych technologiach i rozwiązaniach cyfrowych. W koncepcji brakuje odniesień do najnowszych trendów rozwojowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.
2. Przyporządkowanie ocenianego kierunku do dyscyplin naukowych nie znajduje odzwierciedlenia w opisie zakładanych efektów uczenia się. Analiza efektów uczenia się wskazuje, że oprócz dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości, efekty uczenia się odnoszą się do dyscypliny ekonomia i finanse. Natomiast dyscypliny: nauki socjologiczne, nauki prawne, językoznawstwo, informatyka, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o komunikacji i mediach nie odgrywają istotnej roli w zdefiniowanych dla kierunku efektach uczenia się.
3. Profil kompetencji absolwenta studiów II stopnia jest niespójny i nie znajduje potwierdzenia w programie studiów. Uczelnia eksponuje sektor rolny jako potencjalny obszar aktywności zawodowej absolwentów, mimo że w programie studiów, w tym w modułach specjalnościowych, nie ma treści związanych z agrobiznesem. Z kolei brakuje wskazania na przedsiębiorstwa logistyczne jako potencjalne miejsca pracy absolwentów, mimo że na ocenianym kierunku realizowany jest moduł *logistyka w biznesie*.
4. Efekty uczenia się nawiązują bezpośrednio do zapisów PRK, ale sformułowane są zbyt szeroko, co powoduje, że są bardzo trudne do osiągnięcia i weryfikacji, a także nie odzwierciedlają w pełni tożsamości kierunku, jak i specyfiki poszczególnych zajęć. Tak sformułowane efekty mogłyby być z powodzeniem przypisane do wielu innych kierunków prowadzonych w naukach społecznych. Ponadto w zależności od specjalności na studiach II stopnia studenci osiągają różne efekty uczenia się, co jest niezgodne z obowiązującym porządkiem prawnym.

5. Efekty uczenia się mają niewłaściwą strukturę na II stopniu studiów, bowiem podział na efekty kierunkowe i specjalnościowe nie pozwala na jasne określenie tożsamości w przypadku tych pierwszych i jednoznaczne przypisanie efektu do danych zajęć w kartach przedmiotu w przypadku tych drugich.

**Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

**Zalecenia**

1. Zaleca się opracowanie spójnej koncepcji kształcenia uwzględniającej wyzwania współczesnego rynku pracy oraz najnowsze trendy rozwojowe w naukach o zarządzaniu i jakości.
2. Zaleca się przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych adekwatnie do treści efektów uczenia się.
3. Zaleca się na studiach II stopnia uwzględnienie w koncepcji kształcenia profilu kompetencji absolwenta spójnego z oferowanym programem studiów.
4. Zaleca się opracowanie kierunkowych efektów uczenia się osiąganych przez wszystkich studentów i odzwierciedlających specyfikę oraz tożsamość ocenianego kierunku studiów.
5. Zaleca się włączenie efektów specjalnościowych do efektów kierunkowych na studiach II stopnia.

**Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**

**Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

Na kierunku zarządzanie kształcenie jest realizowane na poziomie studiów I i II stopnia w trybie stacjonarnym. Program studiów dla ocenianego kierunku, który obejmuje przedmioty kształcenia podstawowego, kierunkowego, specjalnościowego (zwanego modułowym) oraz innych przedmiotów obowiązkowych, mających ogólny charakter, takich jak język obcy, wychowanie fizyczne, czy technologie informacyjne zatwierdza Senat Uczelni. Studenci studiów II stopnia mogą wybierać jedną z dwóch specjalności: *zarządzanie w sektorze publicznym* i *logistyka w biznesie*.

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się, bowiem efekty zostały sformułowane w tak ogólny sposób, że praktycznie pasują one zarówno do założeń dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, jak i ekonomii i finansów. Dopiero w efektach specjalnościowych na II stopniu wykazano zróżnicowanie treści programowych, jednak taki podział nie odzwierciedla tożsamości kierunku, tylko specjalności.

W programie studiów I stopnia znajdują się przedmioty ogólne, nawiązujące do kanonu przedmiotów prowadzonych na studiach ekonomicznych, takie jak *podstawy mikroekonomii, makroekonomia I, prawo, podstawy zarządzania* itd.. Ponadto prowadzone są zajęcia związane z obszarami zarządzania, czasem zwanymi funkcjami, jak *finanse, podstawy rachunkowości, marketing, zarządzanie zasobami ludzkimi, podstawy logistyki, informatyka w zarządzaniu, analiza produkcji w przedsiębiorstwie* i inne, w bardziej pogłębiony sposób poruszające problematykę zarządzania. Wysoko należy ocenić blok przedmiotów ilościowych, do których należą *matematyka w ekonomii, statystyka opisowa, czy podstawy ekonometrii*. W programie studiów II stopnia znajdują się, podobnie jak na studiach I stopnia,

zajęcia o charakterze ogólnym, takie jak *konceptje zarządzania*, będące dobrym rozwinięciem *podstaw zarządzania* z I stopnia, *ekonomia menadżerska i rozwój myśli organizatorskiej*. Blok przedmiotów ilościowych obejmujący *metody ilościowe w zarządzaniu* i wybrane treści na zajęciach *badania naukowe*, jest zbyt okrojony w kontekście wymogów prowadzenia badań przez studentów, szczególnie badań, które powinny być odzwierciedlone w pracach dyplomowych.

Jednym z istotnych problemów zdiagnozowanych w programie studiów jest pominięcie dwóch bardzo ważnych trendów dotyczących nauk o zarządzaniu i jakości, tj. szkoły zasobowej zarządzania oraz zarządzania w gospodarce cyfrowej. Brakuje zajęć, które poruszałby problematykę zarządzania kapitałem intelektualnym w kontekście innowacji. Np. na studiach I stopnia na zajęciach *podstawy budowania kapitału społecznego w organizacjach* kwestie kapitału intelektualnego są wprowadzone do sylabusu, ale brakuje odniesień do innowacji, a na zajęciach *zarządzanie wiedzą w organizacjach* problem kapitału intelektualnego nie został uwzględniony w treściach programowych. Problem potęguje zalecanie studentom w kartach przedmiotów często nieaktualnej literatury. Programy studiów na obu stopniach mają narzędziowy charakter, co jest właściwe na I stopniu, ale na II budzi już wątpliwości (np. zajęcia z *podstaw logistyki* czy *marketing*, uzasadnione na I stopniu, mają swoje odpowiedniki na stopniu II w zajęciach *zarządzanie logistyczno-marketingowe, instrumenty zarządzania logistycznego* czy *instrumenty zarządzania marketingowego*). W programie studiów nie ma też żadnego przedmiotu poświęconego zarządzaniu w mediach społecznościowych, e-commerce (ten temat nie jest np. uwzględniony na zajęciach *marketing w handlu i usługach*) lub innych poruszających problematykę nowych mediów (np. nie ma takich treści na zajęciach *procesy informacyjne w zarządzaniu, czy technologie informacyjne*, gdzie można by się ich spodziewać). Pojedyncze treści znaleziono jedynie na zajęciach na studiach I stopnia pod nazwą *metody i techniki sprzedaży* oraz *metody i techniki promocji* (do treści tych należą metody i techniki tworzenia oferty w kanałach wirtualnych na pierwszych zajęciach oraz metody i techniki promocji w środowisku hipermedialnym (sieć wirtualna)).

Problem ten widoczny jest na studiach II stopnia, gdzie wspomniana problematyka nie jest poruszana, natomiast zdarzają się treści powtórzone z zajęć ze studiów I stopnia. Można wskazać kilka par zajęć, prowadzonych przez tych samych wykładowców, gdzie pod nieco zmienionymi nazwami występują bardzo zbliżone treści, np. *podstawy budowania kapitału społecznego w organizacjach* (I stopień studiów) i *gospodarowanie kapitałem społecznym organizacji* (II stopień studiów), czy *strategie podmiotów rynkowych* (I stopień) i *budowanie strategii rozwoju organizacji* (II stopień). Różnice w kartach przedmiotów na obu stopniach są niewielkie, nie widać też progresu wiedzy i umiejętności, który powinien być założony w przypadku takich zajęć. Jeżeli absolwent z I stopnia kierunku zarządzanie kontynuuje studia na II stopniu, to będzie otrzymywał te same treści lub zostanie zwolniony z zaliczenia, co zostało potwierdzone podczas spotkania ze studentami. Treści programowe na studiach II stopnia muszą, zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym, zawierać wiedzę i umiejętności pogłębione w stosunku do studiów I stopnia.

Na ocenianym kierunku studenci realizują zestaw zajęć w ramach *kursu zmiennego ogólnouczelnianego*, któremu przypisano 10 punktów ECTS. W ramach tych zajęć student co semestr dokonuje wyboru zajęć z grupy kilkudziesięciu oferowanych dla wszystkich studentów Uczelni. Jednak zajęcia, które ostatecznie wybrali studenci w roku akademickim 2019/2020 nie pozwalają na osiągnięcie efektów nauczania przyjętych na kierunku zarządzanie, określonych nawet na bardzo ogólnym poziomie. Wśród tych zajęć znalazły się m.in.: *biomedyczne i psychopedagogiczne podstawy rozwoju i wychowania, historia napojów i innych używek w Europie, historia w grach planszowych, bitewnych i*

*karcianych, jak być szczęśliwym medytacja czy woda - źródło życia czy choroby.* Uczelnia traktuje takie rozwiązanie jako realizację zapisów art. 3., ust. 1., pkt. 7. Rozporządzenia, dotyczącego prowadzenia zajęć z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych, którym przyporządkowano liczbę minimum 5 punktów ECTS. Rekomenduje się stworzenie listy zajęć w ramach *kursu ogólnouczelnianego*, których efekty uczenia się byłyby zgodne z efektami założonymi dla kierunku zarządzanie.

Sekwencja zajęć jest częściowo nieprawidłowa. Na przykład na studiach I stopnia zajęcia *nauki o organizacji* prowadzone są na pierwszym semestrze a *podstawy zarządzania* na semestrze drugim, podczas gdy kolejność powinna być odwrotna.

Przy uwzględnieniu ogólnikowości efektów uczenia się, treści programowe pozwalają studentom osiągać wiedzę z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Kompleksowość programu studiów jest wyrażona liczbą zajęć, które musi ukończyć student, tj. na studiach stacjonarnych I stopnia w ramach przedmiotów bloku ogólnego (występującego pod nazwą inne przedmioty obowiązkowe) - 8, bloku podstawowego – 13, bloku kierunkowego – 29, w tym 3 do wyboru, bloku przedmiotów do wyboru, który niejako spełnia funkcje bloku specjalnościowego, gdy na studiach I stopnia kierunku zarządzanie nie wprowadzono specjalności - wynosi 18. Z listy zajęć do wyboru należy jednak wykluczyć przedmiot *wprowadzenie do badań naukowych* (4 punkty ECTS), bowiem studentom dano wybór jedynie w odniesieniu do prowadzącego, a nie efektów i treści programowych, które zgodnie z kartą przedmiotu obejmują te same treści programowe niezależnie od osoby prowadzącego. Podobna sytuacja dotyczy praktyki zawodowej (2 punkty ECTS). Ostatecznie na studiach I stopnia do zajęć do wyboru zaliczono: *seminarium dyplomowe* (12 punktów ECTS), *język obcy* (7 punktów ECTS), *kurs zmienny ogólnouczelniany* (10 punktów ECTS), *kurs w języku nowożytnym* (2 punkty ECTS) oraz cały blok przedmiotów do wyboru (30 punktów ECTS), co daje łącznie 61 punktów na 180. Stanowi to ponad 33% wszystkich punktów ECTS możliwych do zdobycia w toku studiów. Warunek minimalnej liczby punktów ECTS do wyboru został spełniony na studiach I stopnia na kierunku zarządzanie.

Na studiach II stopnia treści programowe również pozwalają studentom osiągać wiedzę z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Wątpliwości budzi jednak kompleksowość programu studiów. Liczba zajęć, które musi ukończyć student, na studiach stacjonarnych II stopnia obejmuje: w ramach przedmiotów bloku ogólnego (występującego pod nazwą inne przedmioty obowiązkowe) - 5, bloku podstawowego – 6, bloku kierunkowego – 8, w tym 2 do wyboru, bloku specjalnościowego - 15 lub 16 w zależności od specjalności. Z listy zajęć do wyboru należy jednak wykluczyć zajęcia *badania naukowe* (5 punktów ECTS), bowiem studentom dano wybór jedynie w odniesieniu do prowadzącego, a nie efektów i treści programowych, które zgodnie z kartą przedmiotu obejmują te same zagadnienia niezależnie od osoby prowadzącego. Ostatecznie na studiach II stopnia do zajęć do wyboru zaliczono: *seminarium dyplomowe* (22 punkty ECTS), *język obcy* – poziom B2+ (2 punkty ECTS), *kurs zmienny ogólnouczelniany humanistyczny* (6 punktów ECTS), *kurs w języku nowożytnym* (1 punkt ECTS) oraz cały blok przedmiotów do wyboru (37 punktów ECTS), co daje łącznie 58 punktów na 120. Stanowi to ponad 48% wszystkich punktów ECTS możliwych do zdobycia. Warunek minimalnej liczby punktów ECTS do wyboru został spełniony na studiach II stopnia na kierunku zarządzanie.

Na studiach I stopnia wszystkie efekty uczenia dotyczące wiedzy i umiejętności są możliwe do osiągnięcia. Jedynie efekty k-U-7, dotyczący komunikowania w języku obcym, oraz k-U-9, dotyczący samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenia się przez całe życie, są możliwe do osiągnięcia tylko w ramach jednych zajęć. Rekomenduje się zwiększenie liczby zajęć, na których wymienione efekty będą mogły być osiągnąć.

Zdecydowanie większy problem dotyczy osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych, bowiem tylko w ramach 2 zajęć, tj. na *seminarium dyplomowym* oraz na *praktykach* zaplanowano osiąganie jakichkolwiek efektów uczenia się z grupy kompetencji. Na studiach II stopnia występuje podobny problem, bowiem efekty k-U-4, k-U-6 oraz k-U-8 są możliwe do osiągnięcia tylko na jednych zajęciach (pierwszy efekt na *gospodarowaniu kapitałem społecznym organizacji*, a dwa pozostałe – na przedmiocie kierunkowym w języku obcym DE). Rekomenduje się zwiększenie liczby zajęć, na których wymienione efekty będą mogły być osiągnięte.

Podobnie, jak na studiach I stopnia, duży problem dotyczy osiągnięcia efektów uczenia się z grupy kompetencji społecznych na studiach II stopnia, bowiem tylko w ramach jednych zajęć, tj. na *seminarium dyplomowym* zaplanowano osiąganie tych efektów.

Efekt uczenia się dotyczący komunikowania się w języku obcym (k-U-7) jest możliwy do osiągnięcia tylko na zajęciach *język obcy*, ale formalnie nie uwzględniano go już np. na zajęciach *kurs w języku nowożytnym*, na którym umiejętności językowe powinny być osiągnięte. Ponadto, na studiach II stopnia występuje niejasna struktura efektów kierunkowych i specjalnościowych, co utrudnia jednoznaczne określenie możliwości osiągania efektów k-W-9, k-U-10 i K-K-5, bo odnoszą się one do zestawu zagregowanych efektów specjalnościowych, w których pod tymi samymi kodami znajdują się inne treści, zależnie od specjalności.

Na ocenianym kierunku brakuje kompleksowej ewidencji przypisania efektów do zajęć (matryca pokrycia efektów została przygotowana dopiero podczas wizytacji), co umożliwiłoby tworzenie zestawień i lepsze reagowanie na zmiany, które powinny być wprowadzone do programu studiów, aby umożliwić osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się. Rekomenduje się poprawę funkcjonowania systemu kart przedmiotów, które są podstawowym narzędziem kontroli jakości kształcenia, np. poprzez cyfryzację tego systemu.

Studia na kierunku zarządzanie na I stopniu trwają 6 semestrów, co jest zgodne z art. 65 Ustawy. W programie studiów, złożonym z 68 zajęć, trwających 2078 godzin, można zdobyć 180 punktów ECTS. Nakład pracy, mierzony liczbą punktów ECTS, wynosi 106,7 punktu dla godzin kontaktowych, co jest dla studiów stacjonarnych zgodne z wymogiem osiągania co najmniej połowy punktów ECTS objętych programem studiów w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Liczba wszystkich godzin, które student musi poświęcić na kształcenie na I stopniu studiów na kierunku zarządzanie wynosi 4715, co daje ponad 26 godzin przypadających na jeden punkt ECTS, co jest zgodne z zapisami art. 67. ust. 3. Ustawy.

Studia na kierunku zarządzanie na II stopniu trwają 4 semestry. W programie złożonym z 34 lub 35 przedmiotów, zależnie od specjalności, trwających na obu specjalnościach 876 godzin, można zdobyć 120 punktów ECTS. Nakład pracy, mierzony liczbą punktów ECTS, wynosi 60,6 punktu dla godzin kontaktowych, co jest dla studiów stacjonarnych zgodne z wymogiem osiągania co najmniej połowy punktów ECTS objętych programem studiów w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Liczba wszystkich godzin, które student musi poświęcić na kształcenie na II stopniu studiów na kierunku zarządzanie wynosi 3105, co daje ponad 25 godzin przypadających na jeden punkt ECTS, co jest zgodne z zapisami art. 67. ust. 3. Ustawy.

Program studiów na I stopniu na kierunku zarządzanie w trybie stacjonarnym został podzielony na bloki tematyczne: ogólny (inne zajęcia obowiązkowe) - 338 godzin regularnych zajęć, podstawowy – 555 godzin regularnych zajęć, kierunkowy – 1045 godzin regularnych zajęć, oraz przedmiotów do wyboru

– 150 godzin regularnych zajęć. W ramach zajęć ogólnych przewidziano 120 godzin zajęć z *języka obcego*, 60 godzin wychowania fizycznego, 45 godzin zajęć w ramach modułu *technologii informacyjnych*. Zajęcia są zróżnicowane, nawiązują do treści, które absolwent kierunku zarządzanie powinien znać, choć widoczny jest deficyt przedmiotów poświęconych szkole zasobowej zarządzania oraz zarządzaniu w gospodarce cyfrowej, i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Proporcje liczby godzin zajęć w poszczególnych formach aktywności są właściwe i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Niejasny jest status godzin konsultacji, których nie wliczono do godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Jednak podczas wizytacji zdiagnozowano, że przedstawiciele Uczelni traktują te godziny jako kontaktowe, mimo że nie przyporządkowano do nich efektów uczenia się i nie są one wliczane do pensum pracownika. Niezbędne jest jasne określenie statusu konsultacji jako formy zajęć.

W programie studiów zdecydowana większość przedmiotów jest przypisana zajęciom związanym z badaniami naukowymi w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Do dyscypliny nawiązują przedmioty, które łącznie dają 112 punktów ECTS, co pozwala spełnić wymóg ponad połowy punktów ECTS przypisanych zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową.

Kształcenie w zakresie znajomości języka obcego jest prowadzone na zajęciach *język obcy* (do wyboru na I stopniu języki angielski, niemiecki, francuski i rosyjski), który rozpoczyna się na czwartym semestrze studiów I stopnia i trwa do piątego semestru wymiarze 120 godzin (7 punktów ECTS)). Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę oraz egzaminem, w którym sprawdzane są umiejętności językowe z poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Efekty uczenia się, możliwe do osiągnięcia na *języku angielskim*, odnoszą się do kilku kierunków, tj. ekonomii, logistyki, gospodarka przestrzennej oraz specjalności *International Business*. W karcie przedmiotu zaznaczono, że w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie angielskie słownictwo i idiomy dotyczące szerokiego zakresu tematów, z naciskiem na edukację i tematy zawodowe związane z wybraną dziedziną. W zakresie umiejętności absolwent potrafi posługiwać się językiem, w którym się specjalizuje, na poziomie biegłości B2, zgodnie z CEFR, przy użyciu różnych struktur gramatycznych, słownictwa i wyrażen idiomatycznych; wykorzystywać swoje zaawansowane umiejętności receptywne - czytanie i słuchanie; umiejętności produkcyjne- mówienie i pisanie oraz podstawowe umiejętności tłumaczeniowe; uczestniczyć w debacie, dyskusji, wymianie poglądów na różne tematy i wykonywanych zadaniach zawodowych. W zakresie kompetencji społecznych Absolwent jest gotów do tego, by być otwartym na różne kultury i osobowości, a zatem zawsze postępować zgodnie z zasadami etyki i prawa oraz szanować własne dziedzictwo kulturowe, a także dziedzictwo innych kultur. Efekty te można by uznać, gdyby w karcie przedmiotu było odwołanie do o kierunku zarządzanie, a tych brakuje.

Ponadto na studiach I stopnia student ma wybór *kursu w języku nowożytnym*, jednak w programie studiów nie znajduje się żadna lista przedmiotów do wyboru prowadzonych w języku obcym.

Na studiach II stopnia kształcenie w zakresie znajomości języka obcego jest prowadzone na przedmiocie *język obcy* (do wyboru języki angielski i niemiecki na poziomie B2+), który jest prowadzony w wymiarze 30 godzin (2 punkty ECTS). Przedmiot kończy się egzaminem, w którym sprawdzane są umiejętności językowe z poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. W karcie przedmiotu jest odwołanie do kierunku zarządzanie i ekonomia.

Podobnie, jak na I stopniu, student ma wybór *kursu w języku nowożytnym*, jednak w programie studiów nie znajduje się ich lista.

Kierunek zarządzanie jest przyporządkowany do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, należącej do dziedziny nauk społecznych, więc w programie zapis dotyczący prowadzenia zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, którym przyporządkowano 5 punktów ECTS (par. 3 ust. 1., pkt. 7. Rozporządzenia MNiSW z 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861), jest spełniony ze względu na przynależność zdecydowanej większości zajęć do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Jednak przedstawiciele Uczelni zdecydowali się na wydzielenie odrębnych przedmiotów humanistycznych na obu stopniach, przy czym na I stopniu są to *kurs zmienny ogólnouczelniany* (10 punktów ECTS), a na stopniu II – *etyka w zarządzaniu* (2 punkty ECTS) oraz *kurs zmienny ogólnouczelniany humanistyczny* (6 punktów ECTS).

Na ocenianym kierunku, na studiach I i II stopnia, założono w głównej mierze stacjonarny sposób realizacji zajęć (w sali dydaktycznej). Metody i techniki kształcenia na odległość są stosowane w procesie dydaktycznym uzupełniając, jako aktywizujące proces kształcenia i uczenia się. Na studiach I stopnia w programie studiów przewidziano 100 godz. tej formy realizacji zajęć (4 pkt. ECTS), a na studiach II stopnia 50 godz. (2 pkt. ECTS). Ponadto, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności, gdzie zastosowanie mają poszukujące formy nauczania fakultatywnie jako uzupełniająca, wykorzystywana jest funkcjonalność platformy e-learningowej Moodle, Microsoft Teams oraz e-studia UO. Stosowane narzędzia są dobierane przez nauczyciela adekwatnie do zajęć, treści kształcenia, celów dydaktycznych, rodzaju zajęć oraz potrzeb grupy. Wykorzystywane są narzędzia komunikacji synchronicznej lub asynchronicznej. Stosowane aktywności wspomagają nie tylko nauczanie i uczenie się, ale także weryfikację wiedzy i wybranych umiejętności. Pozwalają także na generowanie informacji zwrotnej (ocena, uwagi, możliwość przejrzenia ocenionej pracy) z zachowaniem wymogów RODO.

W roku akademickim 2020/2021 wszystkie zajęcia, ze względu na sytuację pandemiczną, były prowadzone zdalnie.

Metody kształcenia na kierunku zarządzanie są różnorodne, specyficzne dla studiów o profilu ogólnoakademickim i umożliwiają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się określonych w kartach przedmiotów. Metody kształcenia, wykorzystywane podczas studiów mają najczęściej postać wykładu (wtedy najczęściej stosowane są metody podające), konwersatorium lub dyskusji, rozwiązywania problemu zarządczego, studium przypadku, projektów w grupie oraz konsultacji. W tych innych formach prowadzenia zajęć stosowane są metody problemowe i aktywizujące.

Stwierdzono wykorzystanie nieaktualnej literatury przedmiotu, w której dominują publikacje z lat 2000-2010, choć w zdecydowanej większości zajęć zdiagnozowano co najmniej jedną książkę z ostatnich 10 lat. Zdarzają się też zajęcia, w których polecana jest literatura z lat 90tych minionego stulecia (np. *polityka społeczna czy strategie podmiotów rynkowych*).

W ramach prowadzonych zajęć na kierunku zarządzanie podjęto działania mające na celu wdrożenie innowacji w dydaktyce. Innowacje te odnoszą się do sposobu:

- realizacji zajęć – w zakresie:
  - o ich prowadzenia poprzez komunikatory zdalne typu MsTeams, w początkowym okresie pandemii (marzec/kwiecień 2020) używano również innych rozwiązań, np. skype;
  - o narzędzi pracy ze studentami dostępnych on-line, jak przykładowo Xmind do kategoryzacji pojęć i czynników (np. wykład koszty logistyki II ZARZ. SUM);
  - o narzędzi pracy ze studentami o charakterze projektowym i grywalizacyjnym - gier biznesowych np. „gry piwnej”, „Wsiaść do pociągu”. Stosowanie gier dydaktycznych

jest pokłosiem szkoleń z zakresu neurodydaktyki oraz grywalizacji, w których brali udział chętni pracownicy WE w latach 2017-2019;

- udostępniania zasobów wiedzy studentom – platforma używana w UO to *moodle*, obok tego wykorzystywany jest portal wiedzy *edu.trans* oraz tematyczne bazy danych, np. AIS: Trade Volume UN Global Platform (*officialstatistics*), (np. wykład instrumenty zarządzania logistycznego I ZARZ. SUM);
- weryfikacji wiedzy – przy użyciu quizów tworzonych z wykorzystaniem narzędzi *Kahoot* oraz *Forms* lub *moodle*;
- wprowadzania studentów w realia rynku pracy - w ramach zajęć studenci mają również możliwość udziału:
  - o w wizytach studyjnych w przedsiębiorstwach, w tym w szczególnie w przedsiębiorstwach z miasta Opola i w pozostałych miejscowości województwa opolskiego;
  - o webinarium z przedstawicielami biznesu, w tym w cyklicznych spotkaniach „Piątki z logistyką” w ramach inicjatyw podjętych we współpracy z kołem naukowym logistyki Uniwersytetu Gdańskiego.

Ponadto w programie studiów wykorzystywane były do 2019 roku różne programy wspomagające nauczanie (tabela 1.)

Tabela 1. Przedmioty, na których wykorzystywane jest oprogramowanie na kierunku zarządzanie

| Lp. | Zajęcia                               | Oprogramowanie                                         |
|-----|---------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| 1   | <i>statystyka opisowa</i>             | STATISTICA, MS EXCEL                                   |
| 2   | <i>badania marketingowe</i>           | STATISTICA, MS EXCEL                                   |
| 3   | <i>informatyka w zarządzaniu</i>      | TRELLO, ASSANA, MIRO, YAMER, JIRA, MKSIĘGOWA, SYMFONIA |
| 4   | <i>podstawy ekonometrii</i>           | MS EXCEL, GRETL                                        |
| 5   | <i>podstawy badań operacyjnych</i>    | MS EXCEL                                               |
| 6   | <i>metody ilościowe w marketingu</i>  | MS EXCEL, STATISTICA                                   |
| 7   | <i>metody ilościowe w zarządzaniu</i> | MS EXCEL, STATISTICA                                   |
| 8   | <i>technologie informacyjne</i>       | MS OFFICE, MOODLE                                      |

Aktualnie licencje na programy statystyczne i księgowe wygasły, praca odbywa się jedynie na oprogramowaniu MS Office. Przedstawiciele Uczelni mają w planach aktualizację oprogramowania. W ramach projektu “Kształcenie dla rozwoju usług dla biznesu w Opolu” (NCBiR POWR-03.01.00.00-O025/19-01) trwają konsultacje z przedstawicielami sektora NUB związane z planowanym uruchomieniem od października 2021 zajęć z użyciem systemu klasy ERP MsDynamics pozyskanego dla dydaktyki na Wydziałach Ekonomicznym i Filologicznym.

Zespół złożony z 12 pracowników obu Wydziałów, w ramach prowadzonych przez siebie zajęć dydaktycznych ma realizować część zadań przy użyciu MsDynamics, adekwatnie do ich charakteru i możliwości rozwiązania. Finansowanie uzyskane z NCBiR dotyczy przede wszystkim konfiguracji i

instalacji środowiska do pracy ze studentami, czyli trzech firm ćwiczeniowych o profilu: produkcyjnym, handlowo-logistycznym oraz finansowym. Dla każdej z nich przygotowany został zestaw 5 ról, które uwzględniają podstawowe funkcje niezbędne dla ich działania. Realizacja projektu stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie zgłaszane przez pracodawców sektora NUB w trakcie kontaktów bezpośrednich (wizyty studyjne ze studentami w I projekcie do nich adresowanym) oraz przez studentów, realizujących praktyki w przedsiębiorstwach i tam stykających się z używanym różnorodnym oprogramowaniem. Zapotrzebowanie to było potwierdzane również przez pracowników Wydziału, inicjujących działania na rzecz pozyskania systemu klasy ERP dla dydaktyki.

Podczas zajęć stosowane są zarówno metody podające, jak i aktywizujące, stymulujące do samodzielnego rozwiązywania problemów oraz uczenia się. Liczba punktów ECTS, którą student powinien przeznaczyć na samodzielną pracę została zaplanowana na 73 na studiach I stopnia oraz 59 na studiach II stopnia. Studenci ponadto samodzielnie piszą prace dyplomowe.

W procesie uczenia na kierunku zarządzanie umożliwiono realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia poprzez wybór promotorów na seminarium oraz wybór instytucji, w której można odbyć praktyki.

W programie studiów przewidziano kilka przedmiotów, na których studenci zobowiązani są prowadzić badania w dyscyplinie wiodącej. Należą do nich na I stopniu m.in.: *wprowadzenie do badań naukowych, seminarium dyplomowe, czy badania marketingowe*. Z kolei na studiach II stopnia do przedmiotów, na których studenci zobowiązani są prowadzić badania w dyscyplinie wiodącej, należą m. in.: *badania naukowe, czy seminarium dyplomowe*.

W zakresie dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym osób z niepełnosprawnością, Uczelnia stosuje takie rozwiązania, by osoby te mogły w pełni uczestniczyć w procesie kształcenia oraz mogły być oceniane na równych warunkach z osobami pełnosprawnymi. Zalicza się do nich możliwość przyznania indywidualnej organizacji studiów, ustalenie z prowadzącymi zajęcia indywidualnych terminów i sposobów realizacji obowiązków wynikających z harmonogramów studiów, a w przypadku osób z niepełnosprawnością – dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności, zmiany terminu zaliczenia/egzaminu, zmiany formy zaliczenia/egzaminu, odpowiedzi, wykonania zadania na zajęciach z pisemnej na ustną i odwrotnie (w zależności od ograniczeń osób z niepełnosprawnościami) oraz z tradycyjnej na zdalną i odwrotnie, wydłużenia czasu zaliczenia/egzaminu, przeprowadzenia zaliczenia/egzaminu w dogodnych warunkach i miejscu, przeprowadzenie zaliczenia/egzaminu, oceny efektów uczenia się na komputerze czy w formie zdalnej, dostosowanie lektoratów z języków obcych dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, czy innej formy weryfikacji efektów uczenia się na zajęciach. Stosowane są też wypożyczenia sprzętu.

Efekty uczenia się przypisane do *praktyk zawodowych* na kierunku zarządzanie w sylabusie obowiązującym do roku akademickiego 2019/2020 były określone na wysokim poziomie ogólności. Zostały ograniczone do podstawowych umiejętności i kompetencji społecznych związanych z komunikacją interpersonalną, w tym zawodową oraz organizacją własnej pracy i skuteczności w realizacji zadań. Zostały sformułowane w następujący sposób:

#### Umiejętności

1. student potrafi wykonywać poprawnie czynności i zadania wymagane na danym stanowisku pracy oraz poprawnie prowadzić dokumentację;
2. student posiada ukształtowane umiejętności językowe w zakresie komunikacji interpersonalnej; potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób spójny

i precyzyjny, a także przygotowywać dokumentację oraz prowadzić rozmowy biznesowe w języku obcym;

3. student potrafi pracować w zespole pełniąc różne role, potrafi przyjmować i wyznaczać zadania, ma podstawowe umiejętności organizacyjne pozwalające na osiągnięcie celów związanych z podjętą działalnością.

#### Kompetencje społeczne

4. student potrafi prawidłowo zidentyfikować i rozstrzygać dylematy związane z wykonywaniem zawodu;
5. student potrafi wypełniać powierzone mu zadania oraz współorganizować pracę, a także odpowiednio określać priorytety służące realizacji określonego zadania

Warto zaznaczyć, że efekty te nie w pełni pokrywają się ze sposobem przypisania kierunkowych efektów uczenia się do tej formy zajęć. W macrylicy efektów uczenia się wskazano, że w wyniku realizacji *praktyk* studenci osiągają m.in. następujący kierunkowy efekt uczenia się:

absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę ekonomiczną – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy dotyczące zarządzania oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez:

1. właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji,
2. dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)".

Tak sformułowane efekty uczenia się nie były powiązane ze specyfiką kierunku zarządzanie w stopniu, który pozwala na rozwijanie i uzyskiwanie istotnych z punktu widzenia potrzeb zawodowego rynku pracy wiedzy, umiejętności i kompetencji. Efekty te są zgodne w głównej mierze z efektami uczenia się przypisanymi do *seminarium dyplomowego*, ale są też powiązane z efektami uczenia się przypisanymi do innych przedmiotów.

Studenci dokonują wyboru specjalności przed III semestrem studiów. Praktyki natomiast muszą być zrealizowane - zgodnie z instrukcją organizacji praktyki zawodowej - w miesiącach lipiec-wrzesień przypadających po IV semestrze. Prowadzi to do sytuacji, w której studenci odbywają praktyki, których zakres i przypisane efekty uczenia się nie są powiązane ze specyfiką kierunku studiów, ani zakresem specjalności.

Od roku akademickiego 2020/2021 wprowadzono zmiany w sylabusie praktyk. Przyjęto efekty uczenia się, które są w większym stopniu powiązane ze specyfiką kierunku studiów i odnoszą się do wiedzy z zakresu metod i technik zarządzania a także komunikacji interpersonalnej oraz planowania i organizacji pracy własnej i zespołów.

Przyjęte w ra. 2020/2021 efekty uczenia się prowadzą do obniżenia wymagań wobec studentów w odniesieniu do kompetencji językowych (w zakresie porozumiewania się w języku obcym) oraz społecznych w zakresie zarządzania pracą zespołu. Nie jest to jedyna istotna jakościowa zmiana w przypadku praktyk. Porównanie treści programowych sylabusa obowiązującego do ra. 2019/2020 z sylabusem obowiązującym od ra. 2020/2021 prowadzi do wniosku, że konsekwencji wprowadzonych zmian praktyki straciły nie tylko swój walor związany z konfrontowaniem zdobytej wiedzy i umiejętności z rzeczywistością życia społeczno-gospodarczego, ale także związek z ogólnoakademickim profilem studiów, a co za tym idzie, rozwijaniem kompetencji badawczych i analitycznych. Zawarty w nowej wersji sylabusa praktyk ich zakres merytoryczny nie ma bezpośredniego, merytorycznego związku z kierunkiem zarządzanie. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że efekty uczenia się założone dla praktyk nie odnoszą się do specyfiki poszczególnych specjalności.

W sposób właściwy opracowano natomiast dokument "Instrukcja organizacji praktyki zawodowej", w którym wskazano cele praktyk, które obejmują zapoznanie studenta z zawodem, do wykonywania którego uprawniać będzie ukończenie studiów na kierunku zarządzanie. Ponadto w Instrukcji wskazano, że w ramach praktyki studenci powinni brać udział w pracach, w czasie których mogliby zapoznać się praktycznie z wybranymi zagadnieniami zgodnymi z treściami studiowanymi w ramach kierunku studiów oraz wybranego modułu.

Na kierunku zarządzanie *praktyki zawodowe* mają wymiar 90 godzin. Przyjmuje się, że są realizowane w wymiarze 6 godzin dziennie w ciągu 15 dni roboczych. Do nakładu pracy własnej studentów dolicza się jeszcze 10 godzin, które przeznaczane są na uzupełnianie dokumentacji praktyk. Zatem łącznie studenci za realizację praktyk otrzymują 4 punkty ECTS. Uwzględniając osiąganie efektów uczenia się przez realizację celów i zadań, które studenci powinni - zgodnie z Instrukcją - realizować podczas praktyk, ich założony wymiar jest zdecydowanie za krótki. W rzeczywistości, treści programowe praktyk są zróżnicowane, ponieważ to studenci w porozumieniu z zakładowym opiekunem praktyk opracowują i przedstawiają do akceptacji zindywidualizowany program praktyk, który w większości przypadków jest powiązany ze specyfiką przedsiębiorstwa i kierunku. Analiza dokumentacji praktyk wskazuje, że studenci nie osiągalili założonych efektów uczenia się, szczególnie w zakresie pracy w zespole, w tym wyznaczania zadań oraz umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym. Ich zakres zadań często ogranicza się do wykonywania jednorodnego typu czynności bez konieczności planowania i organizowania pracy zespołowej czy komunikacji w języku obcym, np. fakturowanie, praca biurowa związana z porządkowaniem dokumentacji. W części przypadków nie realizowali też założeń określonych w planie praktyki. Przykładem założenia planu jest: "Omówienie procesu technologicznego w firmie; Zapoznanie się z systemem zaopatrzenia i dystrybucji stosowanym w firmie; Zapoznanie się z systemem promocji produktów firmy", w sprawozdaniu z praktyki studentka specjalności *zarządzanie marketingowe* wskazała, że podczas praktyki wykonywała czynności z zakresu rachunkowości.

Zgodnie z Instrukcją zaliczenie praktyki musi nastąpić do końca piątego semestru studiów. W związku z tym, warto rozważyć dopasowanie efektów uczenia się również do specjalności, która podczas realizacji praktyk studenci mają już wybrane. Podstawą zaliczenia praktyki jest dokumentacja, przedkładana przez studenta koordynatorowi praktyk. Dokumentację praktyki stanowią:

- program praktyki opracowany przed rozpoczęciem praktyki, zaakceptowany przez uczelnianego koordynatora praktyk;
- karta przebiegu praktyki (dziennik praktyk);
- opinia o przebiegu praktyki w postaci formularza wypełniony po zakończeniu praktyki przez podmiot, w którym student realizował praktykę;
- dokumentacja efektów uczenia się (opcjonalna) w formie np. raportu z praktyki opracowanego po zakończeniu praktyki, projektu lub innego opracowania wykonanego w trakcie praktyki, składana koordynatorowi praktyki.

Przyjęte na kierunku metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. O ile założenia i zakres dokumentacji są wystarczające, o tyle na podstawie przeprowadzonej oceny należy stwierdzić, że ich wdrożenie i realizacja na etapie weryfikacji zgodności przebiegu praktyk z planem praktyki, osiągnięcia efektów uczenia się i ich oceny są prowadzone w sposób nieskuteczny. Przyjęte narzędzia są właściwe, jednak ich wykorzystanie jest niewystarczające dla realizacji wysokiej jakości kształcenia w zakresie praktyk zawodowych. Osoby

pełniące funkcję zakładowych opiekunów praktyk dokonują kilkuobszarowej oceny kwalifikacji i postaw studentów. Ocena ta nie odnosi się do efektów uczenia się przypisanych do praktyk na kierunku zarządzanie (w szablonie są wpisane efekty uczenia się dla kierunku ekonomia). Ocena opiekuna praktyk nie odnosi się zatem do zakładanych efektów uczenia się. Ponadto, zagadnienia wskazane w formularzu oceny, nie mają odniesienia do działań, zadań i aktywności, które studenci realizowali na praktykach.

W obu wersjach sylabusu praktyk jako sposób zaliczenia wskazano zaliczenie bez oceny. Ten zapis wymaga zmiany redakcyjnej, ponieważ od roku akademickiego 2020/2021 Zarządzeniem nr 15/2021 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 stycznia 2021 r. wprowadzającym "Regulamin organizacji praktyk w Uniwersytecie Opolskim" zadekretowano, że "koordynator dokonuje wpisu oceny z praktyki do systemu USOS".

Na ocenianym kierunku studenci każdej specjalności mają uczelnianego opiekuna praktyk. Liczba, kwalifikacje i doświadczenie tych osób umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Są to osoby specjalizujące się w zróżnicowanym zakresie zagadnień powiązanych z różnymi obszarami zarządzania, np.: marketing, prognozowanie, badania rynkowe, logistyka, w tym logistyka miast, rachunkowość, tworzenie biznesplanów oraz zarządzanie zasobami ludzkimi. Nie określono żadnych wymogów co do kwalifikacji zakładowych opiekunów praktyk. W umowie w sprawie organizacji praktyk zawodowych studentów Uniwersytetu Opolskiego wskazano jedynie, że organizacja, w której student odbywa praktyki wyznaczy zakładowego opiekuna praktyk. Zgodnie z obowiązującym od roku akademickiego 2020/2021 regulaminem praktyk (§8) "Opiekun praktyki powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe określone szczegółowo w instrukcji realizacji praktyki dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów". W przedstawionej Instrukcji nie zostały jednak wskazane żadne wymagania dotyczące kwalifikacji czy doświadczenia zakładowych opiekunów praktyk. Wskazano jedynie, że do obowiązków podmiotu, który przyjmuje studenta na praktykę należy:

- zaopiniowanie przedstawionego przez studenta programu praktyk i wsparcie jego realizacji,
- skierowanie studenta na miejsce praktyki gwarantujące zdobycie nowych umiejętności i doświadczenia w nowym dla praktykanta środowisku pracy,
- zlecanie studentowi zadań, które wypełniają realne potrzeby zakładu pracy,
- zabezpieczenie studentowi odpowiednich warunków pracy i wyposażenia miejsca praktyki – zgodnie z charakterem zleczanych mu zadań,
- realne i efektywne wypełnianie roli opiekuna przez wyznaczonego zakładowego opiekuna praktyk lub przełożonego,
- podsumowanie rezultatów stażu oraz wystawienie studentowi opinii o przebiegu praktyki przez wyznaczonego zakładowego opiekuna praktyk lub przełożonego.

W przypadku kierunku zarządzanie relatywnie łatwo jest zapewnić infrastrukturę i wyposażenie miejsc odbywania praktyk w takim stopniu, aby były one zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiały osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a co za tym idzie - prawidłową realizację praktyk. W toku przeprowadzonej oceny nie stwierdzono uchybień w zakresie infrastruktury i wyposażenia miejsc praktyk, które mogłyby obniżać jakość realizacji praktyk. Analiza dokumentacji wskazuje, że zakres zadań i zajmowane stanowiska nie zawsze to umożliwiały. Zdarzyły się sytuacje, w których na praktykach studenci wykonywali np. zadania ograniczone do rejestrowania dokumentów finansowych, zadań z zakresu obsługi sekretariatu czy po prostu pracy administracyjno-biurowej związanej obsługą ksero, porządkowaniem dokumentacji, a nawet "dbaniem o przestrzeń biurową". Rekomenduje się również uwzględnianie w procesie akceptowania miejsc praktyk uwzględnienie studiowanej specjalności.

Część praktyk, była realizowana w trybie pracy zdalnej. W tych przypadkach dobór narzędzi i miejsc praktyk pozwalał na osiągnięcie efektów uczenia się w takim samym zakresie, jak miało to miejsce w przypadku praktyk stacjonarnych. W konsekwencji - część efektów uczenia się nie została osiągnięta. Głównym dokumentem regulującym organizację i nadzór nad praktykami jest "Regulamin organizacji praktyk w Uniwersytecie Opolskim" przyjęty zarządzeniem nr 15/2021 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 stycznia 2021 r. Zgodnie z jego treścią szczegółowe zasady realizacji praktyki określają: "Procedura odbywania i dokumentowania praktyk studenckich (SDJK-O-U11)" oraz - dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów - właściwa instrukcja realizacji praktyki, przygotowana przez koordynatora praktyk i zatwierdzona przez dziekana właściwego wydziału.

W poprzednich latach dopuszczona była możliwość zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej. Studenci składali podania na dedykowanym formularzu oraz przedstawiali zaświadczenie o zatrudnieniu, w którym przedstawiano obowiązki zawodowe danej osoby, zakres wiedzy w odniesieniu do realizowanych w podmiocie procesów oraz znajomości i wykorzystania w codziennej pracy systemów/oprogramowanie informatycznego. Do podania dołączana była również opinia pracodawcy nt. pracownika na wzór opinii o praktykancie. W części przypadków studenci na swoich stanowiskach pracy nie osiągaliby wszystkich założonych dla praktyk efektów uczenia się.

W obowiązującej wersji regulaminu wskazano, że zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 18 lipca 2018 roku Uczelnia może weryfikować efekty uczenia się określone dla praktyk, przy zastosowaniu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, osobom ubiegającym się o przyjęcie na określony kierunek, poziom i profil studiów.

Mając na uwadze obowiązujące obecnie zapisy regulaminu, rekomenduje się uwzględnienie w procedurze realizacji praktyk sytuacji, w której studenci odbywają je w ramach swoich obowiązków zawodowych z zastrzeżeniem adekwatności stanowiska pracy i zadań do specyfiki kształcenia na kierunku zarządzanie i umożliwiającymi osiąganie właściwych dla praktyk na kierunku efektów uczenia się oraz wypełnienia dokumentacji praktyk zgodnie z Instrukcją. Studenci mogą realizować praktyki w swoich miejscach pracy, o ile zapewnia to osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się i dopełnią z pracodawcą tych samych formalności, co w przypadku regularnych/standardowo realizowanych praktyk, tj.: przygotowują program praktyk, podpiszą umowę, sporządzą raport z praktyki, wypełnią kartę przebiegu praktyki i przedstawią opinię o przebiegu praktyki opracowaną przez zwierzchnika lub pracodawcę.

Innym ważnym dokumentem odnoszącym się do organizacji i realizacji praktyk oraz weryfikacji i oceny efektów uczenia się przypisanych praktykom jest "Procedura odbywania i dokumentowania praktyk studenckich" (funkcjonująca w ramach Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia pod symbolem SDJK-O-U11). Procedura jest publicznie dostępna na podstronie Uniwersytetu dotyczącej jakości kształcenia i uniwersalna dla całej Uczelni.

W Regulaminie wskazano zakres odpowiedzialności poszczególnych interesariuszy praktyk: studenta, koordynatora, Biura Dydaktyki i Spraw Studenckich oraz zakładowego opiekuna praktyk. Za formalną i organizacyjną stronę praktyk obowiązkowych odpowiada Biuro Dydaktyki i Spraw Studenckich. Koordynator praktyk odpowiada za merytoryczną stronę praktyk, w tym za weryfikację efektów uczenia się.

Zakładowy opiekun praktyki prowadzi nadzór merytoryczny i formalny nad prawidłowym przebiegiem praktyki w podmiocie, w którym jest ona realizowana. Za jego wyznaczenie odpowiedzialny jest podmiot przyjmujący praktykanta, ale decyzja ta jest podejmowana we porozumieniu z Uczelnią, ponieważ - jak wspomniano - opiekun praktyki "powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe określone szczegółowo w instrukcji realizacji praktyki dla danego kierunku,

poziomu i profilu studiów". W wymiarze formalnym wymagania dotyczące placówek, w których studenci mogą odbywać praktyki oraz warunki akceptacji miejsc praktyk samodzielnie wybranych przez studentów są zawarte w Instrukcji. Wymogi te są jednak ograniczone do zapisu:

"Praktyki mogą odbywać się w przedsiębiorstwach produkcyjnych i usługowych, oraz we wszelkiego rodzaju instytucjach (jednostkach administracji samorządowej i rządowej, organizacjach pozarządowych), o ile:

- w danej placówce możliwa będzie realizacja efektów uczenia się przewidzianych dla praktyki na kierunku zarządzanie,
- w trakcie praktyki student będzie mógł zapoznać się z procesami decyzyjnymi oraz ich uwarunkowaniami w jednostce przyjmującej.

W sylabusie praktyk nie wskazano warunków kwalifikowania na praktykę (wymagań wstępnych). Pośrednio warunkiem realizacji praktyk jest zaliczenie czwartego semestru studiów. W "Regulaminie" są odniesienia dotyczące potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i jest to objęte procedurą SDJK-O-U15.

W Regulaminie, Procedurze i Instrukcji nie zostały natomiast określone reguły przeprowadzania hospitacji praktyk. W umowie ws. praktyk znajduje się podpunkt dotyczący umożliwienia nauczycielom akademickim nadzorującym praktyki z ramienia Uczelni do kontroli praktyk. Wskazano również, że Uniwersytet zobowiązuje się do kontroli i oceny praktyk. Nie wskazano jednak żadnych dodatkowych zasad i zakresu realizacji tej kontroli.

Zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania są zawarte w Instrukcji. Zakres zadań koordynatora praktyk (uczelnianego opiekuna praktyk) określono w Regulaminie. Nie zostały sformułowane zasady współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z zakładowymi opiekunami praktyk ani sposoby ich komunikowania się, poza standardowym zapisem umownym dot. rozwiązywania sporów na drodze polubownej lub sądowej.

Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Opolskiego nie ma podpisanych porozumień dotyczących organizacji praktyk w liczbie, która zapewniłaby miejsca praktyk dla wszystkich studentów. W większości przypadków studenci dokonują samodzielnego wyboru organizacji, w której chcą odbywać praktyki. Baza będąca w dyspozycji Uczelni stanowi swego rodzaju listę rezerwową dla studentów, którzy mieliby problem ze znalezieniem miejsca praktyk. Nie zostały określone żadne formalne, jakościowe kryteria, które taka organizacja powinna spełniać.

Na ocenianym kierunku nie jest stosowane żadne systemowe rozwiązanie, które obejmuje ewaluację praktyk z udziałem studentów. Studenci mają możliwość dokonania opisowej oceny w raporcie z praktyki, w punkcie "Ocena przebiegu praktyki". W tym przypadku brakuje jednak ustandaryzowanego zestawu zmiennych, które poddawane są ocenie. W konsekwencji zakres oceny jest obecnie bardzo zróżnicowany i często ogólnikowy, sprowadzający się do parafrazy stwierdzenia: "Przebieg praktyki oceniam bardzo dobrze".

Opiekunowie praktyk na poszczególnych specjalnościach (modułach) opracowują roczne raporty podsumowujące przebieg praktyk, w których poza danymi ilościowymi jest możliwość zamieszczenia adnotacji odnoszących się do zgłaszanych przez studentów problemów związanych z realizacją praktyk w odniesieniu do:

- miejsca praktyk
- przebiegu praktyki
- zaliczenia praktyk.

O ile opracowywanie raportów zbiorczych może być działaniem wartościowym w celu podejmowania działań na rzecz doskonalenia praktyk zawodowych, o tyle brak ujednoliconego zakresu oceny dokonywanej przez studentów zaburza transparentność procesu ich ewaluacji.

Na kierunku zarządzanie zajęcia są rozplanowane w sposób częściowo utrudniający efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w nich i samodzielne uczenie się. Kształcenie w ramach godzin kontaktowych odbywa się w dni powszednie, zajęcia są planowane w godzinach 7:30-19:00. Często między zajęciami pojawiają się wielogodzinne przerwy, co znacząco utrudnia studentom organizację nauki własnej. Ponadto planowanie zajęć na godzinę 7:30 jest niedostosowane do potrzeb studentów dojeżdżających na zajęcia. Zbyt duża jest liczba godzin w ramach jednego bloku spotkań poświęconych na zajęcia obliczeniowe, takie jak *podstawy rachunkowości* czy *statystyka opisowa*.

Organizacja roku akademickiego ustalana jest w drodze zarządzenia i podawana do wiadomości studentów za pośrednictwem strony internetowej Uczelni przed rozpoczęciem roku akademickiego. Szczegółowy rozkład zajęć podawany jest do wiadomości studentów przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych zarówno w formie planu wywieszonego w budynku Wydziału, jak i na stronie internetowej.

Na zajęciach terminy egzaminów, zaliczeń i projektów podawane są wszystkim studentom z danej grupy, oceny wystawiane są w jednym terminie, co oznacza, że zachowane są zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie.

Funkcjonujące w Uczelni zasady sprawdzania i oceniania osiągania przez studentów efektów uczenia się odnoszą się do każdego z etapów kształcenia i podlegają im wszyscy studenci. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się.

## **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2**

Kryterium spełnione częściowo

### **Uzasadnienie**

Sześciosesemestralny czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą 180 punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów I stopnia i 4 semestralny czas trwania studiów II stopnia (120 punktów ECTS), jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć, wynoszący ponad 26 godzin na punkt ECTS na I stopniu oraz ponad 25 godzin na stopniu II, są poprawnie oszacowane i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, wynosząca 2078 godzin na studiach I stopnia, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i jest zgodna z wymaganiami. Wątpliwości budzi liczba godzin realizowana na studiach II stopnia (867), bowiem jest ona na tyle mała, że istnieje zagrożenie osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Proporcje liczby godzin zajęć w poszczególnych formach aktywności, podzielonych na moduły ogólny, podstawowy, kierunkowy i specjalnościowy umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Zajęcia do wyboru obejmują ponad 33% dla studiów I stopnia oraz ponad 48% dla studiów II stopnia. Spełnione są wymogi dotyczące kształcenia w języku obcym, umożliwiającym uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 oraz B2+, prowadzenia przedmiotów w dziedzinie nauk humanistycznych lub nauk społecznych oraz prowadzenia zajęć na odległość. Stosowane na kierunku metody kształcenia w wystarczającym stopniu stymulują studentów

do samodzielności, co zostało wyrażone w dużej liczbie godzin (na studiach I stopnia) i punktów ECST przeznaczonych na samodzielną pracę i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach nie budzi zastrzeżeń. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje uczelnianych opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiając osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Treści programowe częściowo odzwierciedlają nieaktualny stan wiedzy w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek.
2. W zdecydowanej większości zajęć nie uwzględniono efektów dotyczących kompetencji społecznych, co znacząco utrudnia ich osiągnięcie.
3. Uczelnia nie w pełni uwzględnia progres wiedzy na II stopniu studiów, ponieważ stwierdzono liczne przypadki powtarzania tych samych treści na zajęciach o podobnych nazwach na I i II stopniu studiów.
4. Dokumentacja dotycząca powiązania zajęć z efektami uczenia się jest niespójna i nie potwierdza osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się (np. efekt k-u-7 dotyczący komunikowania w języku obcym na poziomie b2 (na I stopniu) i b2+ (na II stopniu) ma być osiągnięty tylko w ramach jednych zajęć).
5. Na studiach II stopnia liczba godzin (867) realizowana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów jest na tyle mała, że istnieje zagrożenie osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.
6. W przypadku części zajęć znaczącą część pracy studenta realizowaną z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów stanowią konsultacje, dla których nie wskazano efektów uczenia się i metod ich weryfikacji.
7. Stwierdzono nieprawidłowości związane z niewystarczającym wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych na potrzeby zarządzania, szczególnie w laboratoriach i na zajęciach, na których prowadzi się działania obliczeniowe oraz w pracach etapowych i dyplomowych.
8. Dostrzeżono uchybienia dotyczące planowania zajęć wcześniej rano i wieczorem z dużą przerwą między nimi, co jest szczególnie niedogodne dla osób dojeżdżających, gdy Uczelnia wróci do stacjonarnego trybu prowadzenia zajęć.
9. W trakcie realizacji praktyk zawodowych część studentów realizowała zadania, które nie dawały możliwości osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, np. tych związanych z procesami podejmowania decyzji czy zarządzania pracą zespołów.
10. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.
11. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk oraz treści programowe praktyk wymagają doprecyzowania i dostosowania do specyfiki kierunku zarządzania z uwzględnieniem wiedzy, umiejętności i kompetencji adekwatnych do ogólnoakademickiego profilu kształcenia oraz potrzeb rynku pracy właściwego dla absolwentów kierunku.
12. Zidentyfikowano dysproporcję dotyczącą zakresu zadań między sylabusem praktyk, a instrukcją praktyk. Sytuacja ta wskazuje na brak spójnej koncepcji realizacji praktyk.
13. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją wymagają rozszerzenia o kwestie dotyczące zakresu współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposobów

ich komunikowania się; jednoznaczne określenie warunków kwalifikowania na praktykę, reguły przeprowadzania hospitacji praktyk.

14. Uczelnia nie zapewnia miejsca praktyk dla wszystkich studentów.

15. Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach nie podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

### **Zalecenia**

1. Zaleca się aktualizację programu studiów, tak by treści programowe i zalecana literatura odzwierciedlały trendy rozwojowe dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek studiów.
2. Zaleca się przypisanie efektów uczenia się z grupy kompetencji społecznych do wszystkich zajęć prowadzonych na kierunku.
3. Zaleca się usunięcie powtarzania tych samych treści na zajęciach o podobnych nazwach na I i II stopniu.
4. Zaleca się usunięcie niespójności w dokumentacji dotyczącej powiązania zajęć z efektami uczenia się osiąganymi w ramach ocenianego kierunku.
5. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanych ze zbyt małą liczbą godzin na studiach II realizowaną z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, co może powodować zagrożenie dla osiągania wszystkich efektów uczenia się.
6. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanych z zapewnieniem w programie studiów właściwej sekwencji zajęć zgodnie z uwagami Zespołu PKA.
7. Zaleca się wyłączenie konsultacji z puli zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów lub potraktowanie ich jak każdej innej formy zajęć (wskazanie efektów uczenia się osiąganych w ramach tej formy, metod ich weryfikacji oraz włączenie do pensum nauczycieli akademickich).
8. Zaleca się wprowadzenie metod kształcenia z wykorzystaniem w szerszym zakresie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych na potrzeby zarządzania, szczególnie w laboratoriach i na przedmiotach, na których prowadzi się zajęcia obliczeniowe oraz w pracach etapowych i dyplomowych.
9. Zaleca się odstąpienie od planowania zajęć w bardzo wczesnych godzinach porannych oraz robienia długich przerw między zajęciami.
10. Zaleca się wprowadzenie do programu praktyk wymogu realizacji zadań w taki sposób, aby studenci mieli możliwości osiągania wszystkich efektów uczenia się, np. tych związanych z procesami podejmowania decyzji czy zarządzania pracą zespołów.
11. Zaleca się, by ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk obejmowała wszystkie z zakładanych efektów uczenia się.
12. Zaleca się doprecyzowanie efektów uczenia się oraz treści programowych praktyk w celu ich dostosowania do specyfiki kierunku zarządzania z uwzględnieniem wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych i społecznych adekwatnych do ogólnoakademickiego profilu kształcenia oraz potrzeb rynku pracy właściwego dla absolwentów kierunku.

13. Zaleca się usunięcie dysproporcji dotyczących zakresu zadań między sylabusem praktyk, a instrukcją praktyk.
14. Zaleca się rozszerzenie zasad realizacji praktyk o kwestie dotyczące zakresu współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposobów ich komunikowania się oraz jednoznaczne określenie warunków kwalifikowania na praktykę, reguły przeprowadzania hospitacji praktyk.
15. Zaleca się zagwarantowanie miejsc odbywania praktyk dla wszystkich studentów.
16. Zaleca się, by program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegały systematycznej ocenie z udziałem studentów.

### **Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3**

Rekrutacja na studia na kierunku zarządzanie na I stopień studiów odbywa się na podstawie regulacji przyjętych dla całej Uczelni. Rekrutację prowadzi Wydział Ekonomiczny zgodnie z art.69 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 18 lipca 2018 roku, bez egzaminów wstępnych, na podstawie dokumentów złożonych przez kandydata. Głównym kryterium wyboru kandydatów jest konkurs świadectw maturalnych. Rekrutacja odbywa się internetowo w wewnętrznym systemie rekrutacyjnym Uczelni według harmonogramu dla całej Uczelni. W okresie rekrutacji funkcjonuje Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna, której przewodniczy Zastępca Dziekana Wydziału.

Wykazy przedmiotów branych pod uwagę w konkursie świadectw z odpowiednimi wagami, zawiera załącznik nr 2 do stosownej uchwały Senatu Uniwersytetu Opolskiego. Oceny zdobyte na maturze są przeliczone na wagi i na tej podstawie tworzona jest lista rankingowa kandydatów na studentów. Minimalna liczba punktów, będąca podstawą do przyjęcia na studia stacjonarne I stopnia na kierunku Zarządzanie, wynosi 30 punktów na 100 (uchwała nr 299 z 16 lipca 2020 r.), przy czym pod uwagę brane są oceny maturalne z matematyki (waga 0,40 na poziom rozszerzony i 0,3 – za podstawowy), z języka obcego (waga 0,20 za poziom rozszerzony i 0,15 – za podstawowy) oraz z jednego w trzech przedmiotów do wyboru, tj. Geografii, WOS-u, historii lub języka polskiego (waga 0,40 na poziom rozszerzony i 0,3 – za podstawowy). Uchwała Senatu reguluje także zasady przyjmowania kandydatów uzyskujących kwalifikacje za granicą oraz cudzoziemców, zwolnienia z postępowania dla laureatów/finalistów olimpiad, zasady podejmowania studiów jednocześnie na dwóch kierunkach, warunki przyjęcia kandydatów z niepełnosprawnością.

Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna tworzy listę kandydatów zakwalifikowanych na studia oraz listę kandydatów rezerwowych, którzy po złożeniu stosownej deklaracji są przyjmowani na miejsca, z których rezygnują kandydaci zakwalifikowani na studia. Kandydaci zakwalifikowani do przyjęcia na studia są zobowiązani do złożenia kompletu dokumentów w siedzibie Komisji Wydziałowej w terminie podanym w harmonogramie rekrutacji. Niespełnienie tego obowiązku jest traktowane jako rezygnacja z podjęcia studiów na Uniwersytecie Opolskim i skreślenie z listy osób zakwalifikowanych na studia.

Warunki rekrutacji na studia I stopnia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Rekrutacja na studia II stopnia ma nieco odmienny charakter. O przyjęcie na te studia na kierunku zarządzanie mogą ubiegać się absolwenci kierunków studiów związanych z dyscyplinami nauk

społecznych, które zostały wymienione w uchwale Senatu. Decyzję o przyjęciu na studia absolwentów I stopnia, którzy ukończyli kierunki niewymienione w załączniku do uchwały Senatu UO nr 209, podejmuje komisja rekrutacyjna. Kandydaci z tych kierunków powinni mieć zaliczone co najmniej 50% standardu/efektów uczenia się obowiązujących na I stopniu kierunku, który chcą studiować, a przyjęcie powinien poprzedzić pozytywny wynik rozmowy kwalifikacyjnej. Przedmioty niezbędne do uzupełnienia wymaganych efektów do podjęcia nauki na II stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych tzw. różnice programowe określa dziekan wydziału po zasięgnięciu opinii koordynatora kierunku studiów. Różnice programowe powinny stanowić nie więcej niż 30 pkt. ECTS (przy założeniu osiągnięcia 180 punktów na studiach I stopnia).

Uczelnia przyjmuje minimalny limit przyjęć na studia, który w przypadku studiów I stopnia wynosi 25 osób, a studiów II stopnia – 15 osób (punkt 9. zasad i trybu rekrutacji, załącznik nr 1 do uchwały Senatu UO nr 295). Absolwenci innych kierunków niż te wymienione w uchwale, wybierają studia na kierunku zarządzanie rzadko. Jednak problem stanowi potwierdzanie im efektów uczenia się. Studenci, których różnice programowe przekraczają 30 punktów ECTS, są przyjmowani na kierunek, jednak pozostawia się im czas na samodzielne nadrobienie różnic programowych. Nie ma jednoznacznie przyjętego zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji, które musi osiągnąć student, chcący studiować na kierunku zarządzanie. Brakuje jednoznacznie określonego zakresu wiedzy umiejętności i kompetencji, które musi nabyć absolwent kierunków spoza nauk społecznych, by studiować na kierunku zarządzanie. Szczegółowe wymagania rekrutacyjne publikowane są na stronie głównej Uczelni, jak i Wydziału, jednak dopiero po zalogowaniu do Internetowego Systemu Rekrutacyjnego (IRK).

O przyjęciu kandydata na studia na kierunek zarządzanie II stopnia decyduje lista rankingowa sporządzona przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną na podstawie ocen z dyplomu.

Kandydaci zakwalifikowani do przyjęcia na studia są zobowiązani do złożenia kompletu dokumentów w siedzibie komisji wydziałowej w terminie podanym w harmonogramie rekrutacji. Niespełnienie tego obowiązku jest traktowane jako rezygnacja z podjęcia studiów na Uniwersytecie Opolskim i skreślenie z listy zakwalifikowanych na studia. Kandydat otrzymuje informację o wyniku postępowania kwalifikacyjnego na osobiste konto rejestracyjne w systemie IRK.

W przypadku ocenianego kierunku stwierdzono, że liczba kandydatów jest mniejsza niż liczba miejsc do studiowania, co oznacza, że przyjmowani są wszyscy kandydaci spełniający minimalne kryteria rekrutacji, posiadający wymagane dokumenty i wykazujący się opłaconą opłatą rekrutacyjną. Oznacza to też, że warunki rekrutacyjne są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

W kryteriach rekrutacji nie uwzględniono informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

W Uczelni, w ramach uczelnianej księgi jakości kształcenia, funkcjonuje procedura uznawalności w Uniwersytecie Opolskim efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną. Określono w niej szczegółowo organy Uczelni odpowiedzialne za uznawanie tych efektów, wymagania wstępne dla kandydatów na studia oraz sposoby postępowania w przypadku potrzeby uznania efektów.

Potwierdzanie efektów uczenia się przysługuje kandydatom na studia w Uniwersytecie Opolskim spełniającym następujące warunki:

- posiadają świadectwo dojrzałości i co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia,

- posiadają tytuł zawodowy licencjata lub równorzędny i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów I stopnia – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia II stopnia,
- posiadają tytuł zawodowy magistra lub równorzędny i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejny kierunek studiów I lub II stopnia.

Rada Wydziału na wniosek Dziekana powołuje na okres kadencji Wydziałową Komisję ds. Uznawalności Efektów Uczenia Się. Komisja składa się z przewodniczącego, sekretarza, pracownika administracyjnego. Przewodniczącym komisji jest samodzielny pracownik nauki jako przedstawiciel Dziekana. Merytorycznej oceny efektów uczenia się dokonują Zespoły ds. Uznawalności Efektów Uczenia Się, które mogą być powoływane dla kierunków, przedmiotów lub grup przedmiotów przez Dziekana na wniosek przewodniczącego Wydziałowej Komisji ds. Uznawalności Efektów Uczenia Się w porozumieniu z kierownikiem jednostki prowadzącej kierunek. W pracach Zespołu ds. Uznawalności Efektów Uczenia Się uczestniczą nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia, o zaliczenie których, ubiega się wnioskodawca. Wykaz zajęć objętych procedurą uznawalności na kolejny rok akademicki przygotowuje Dziekan Wydziału w porozumieniu z kierownikiem jednostki prowadzącej kierunek i przedkłada do akceptacji właściwej Radzie Wydziału do dnia 30 czerwca.

W Uniwersytecie Opolskim zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Procedura uczelniana SDJK-O-U15 oraz Uchwała nr 220/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 17.09.2019 r. w sprawie potwierdzania w Uniwersytecie Opolskim efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną. Na Wydziale Ekonomicznym powołana jest Komisja Weryfikacyjna ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się. Przygotowany przez Dziekana w porozumieniu z koordynatorem kierunków, wykaz zajęć objętych procedurą potwierdzania efektów uczenia się jest zamieszczony na stronie internetowej Wydziału Ekonomicznego. Na kierunku zarządzanie dotychczas nie było zgłoszeń w tym zakresie.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej opisane są w procedurze SDJK-O-U14 dotyczącej określania i zaliczania różnic programowych. Procedura dotyczy studentów studiów I i II stopnia zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, którzy zobowiązani są zaliczyć wymagane przedmioty (np. po urlopie dziekańskim, zmianie kierunku, przeniesieniu z innej uczelni, wznowieniu studiów). Koordynator kierunku opracowuje wykaz różnic programowych. Na tej podstawie pracownik dziekanatu sporządza kartę różnic programowych, którą zatwierdza Dziekan. Studenci programów Erasmus+ i MOST są wyłączeni z obowiązku zaliczania różnic programowych na podstawie odpowiednio dobranego „*learning agreement*”, zatwierdzonego przez wydziałowego koordynatora Erasmus i uzyskanych zaliczeń.

Przyjęte na Uczelni procedury, tj. Procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz procedura uznawania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Warto jednak nadmienić, że na Wydziale powołuje się dwie odrębne komisje ds. uznawania efektów uczenia się oraz potwierdzania efektów uczenia się. Nie jest to niezgodne z obowiązującymi regulacjami, ale proszę rozważyć powołanie jednego zespołu zajmującego się uznawaniem i potwierdzaniem efektów, by nie mnożyć niepotrzebnie gremiów doradczych i decyzyjnych.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania szczegółowo opisane są w Regulaminie Studiów Uczelni w rozdziale „Warunki ukończenia studiów (magisterskich, licencjackich, inżynierskich)”.

Ukończenie studiów następuje po uzyskaniu wymaganej liczby punktów ECTS, zaliczeniu wszystkich przedmiotów, spełnieniu innych wymagań programowych, w tym zaliczeniu praktyk zawodowych, złożeniu pracy dyplomowej, złożeniu egzaminu dyplomowego oraz uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej.

Informacje dla studentów Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Opolskiego dotyczące przygotowania prac licencjackich/inżynierskich/magisterskich oraz procesu dyplomowania dostępne są w zakładce Student – proces dyplomowania na stronach internetowych Uczelni. Pracę magisterską student wykonuje pod kierunkiem promotora, spośród proponowanych przez koordynatora kierunków i w ramach limitu wyznaczonego dla promotora. W przypadku zbyt dużej liczby chętnych do pracy pod kierunkiem określonego promotora, wyboru kandydatów dokonuje sam promotor lub – jeżeli on tego nie robi – koordynator kierunków.

Wybór promotorów na *seminaria dyplomowe* na kierunku zarządzanie dokonywany jest na czwartym semestrze studiów I stopnia oraz drugim semestrze studiów II stopnia. Koordynator kierunku przekazuje staroście roku wykaz potencjalnych promotorów. Studenci mogą zapoznać się z zainteresowaniami naukowymi promotorów na stronie Wydziału. Następnie dokonują wyboru promotora przy zachowaniu limitu maksymalnie 12 osób na grupę seminaryjną. Mając na uwadze jak najlepszą opiekę merytoryczną na Wydziale przyjęto zasadę, aby grupa nie liczyła więcej niż 10 osób (w szczególnych przypadkach grupy liczą 12 osób). Taka procedura wyboru promotora budzi uzasadnione wątpliwości, bowiem jest dokonywana przez starostę grupy, który decyzje studentów przekazuje koordynatorowi kierunku. Rekomenduje się przeprowadzenie wyboru promotora w ramach systemu USOS lub innego wewnętrznego systemu informatycznego Uczelni, by zachować kontrolę organów Uczelni nad tym procesem, w tym nad dokumentacją związaną z wyborem oraz by nie przerzucać funkcji dziekanatu (lub biura obsługi studenta) na starostów.

Temat pracy dyplomowej ustala promotor ze studentem najpóźniej przed rozpoczęciem ostatniego semestru studiów. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej mogą być brane pod uwagę zainteresowania naukowe studenta. Tematy i ich ewentualne zmiany, promotora oraz recenzentów prac dyplomowych zatwierdza rada instytutu, do którego przypisany jest kierunek studiów.

Oceny pracy dyplomowej dokonują promotor oraz recenzent. Promotor i recenzent, po otrzymaniu wydrukowanego egzemplarza pracy, uzupełniają w systemie APD formularze recenzji pracy dyplomowej i zatwierdzają je najpóźniej trzy dni przed wyznaczonym terminem egzaminu dyplomowego. Recenzje są widoczne dla dyplomanta. W trakcie egzaminu dyplomowego podpisywane są recenzje, protokół egzaminu dyplomowego i karta pracy dyplomowej (wydrukowane wcześniej w dziekanatach). Praca dyplomowa jest przesyłana z APD do ogólnopolskiego repozytorium w kolejnym dniu po nadaniu numeru dyplomu. W przypadku istotnych rozbieżności w ocenie pracy o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego decyduje dziekan, który może zasięgnąć opinii dodatkowego recenzenta. W dokumentacji Uczelni nie wskazano, jak duże muszą być rozbieżności między ocenami, ale podczas wizytacji ZO został poinformowany, że dotychczas takiej sytuacji nie stwierdzono. Podana procedura obowiązuje zarówno na studiach I, jak i II stopnia.

Pozostałe szczegóły procesu dyplomowania na kierunku zarządzanie zostały zawarte w Zarządzeniach Rektora nr 1/2016, 28/2019, 59/2019 oraz w procedurze dyplomowania SDJK-O-U10.

Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Na kierunku zarządzanie dobór metod weryfikacji i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych, odbywa się zgodnie z przyjętymi na całej Uczelni zasadami, określonymi w Regulaminie Studiów, Regulaminem Praktyk oraz Ogólnouczelnianą Procedurą Potwierdzania w Uniwersytecie Opolskim Efektów Uczenia się poza edukacją formalną - SDJK-O-U5.

Funkcjonujące w Uczelni zasady sprawdzania i oceniania osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności są adekwatne do zakładanych, kierunkowych efektów uczenia się, odnoszą się do każdego z etapów kształcenia i podlegają im wszyscy studenci. Stosowane metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, opierające się w większości na egzaminach ustnych lub pisemnych (z pytaniami otwartymi/opisowymi oraz testowymi), zaliczeniach ustnych i pisemnych (z pytaniami otwartymi/opisowymi oraz testowymi), kolokwiach, przygotowaniu referatu i projektu, rozwiązywaniu zadań problemowych, prezentacjach multimedialnych, przygotowywanych indywidualnie lub grupowo, wypowiedziach ustnych, aktywności w dyskusji; analizie przypadków (case study), ocenie przygotowania (oceny stopnia zaawansowania) pracy licencjackiej/magisterskiej oraz sprawdzenia efektów uczenia się na egzaminie dyplomowym, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Oceny są podstawą weryfikacji osiągniętych na zajęciach wyników i są podstawą wyliczenia średniej arytmetycznej ocen uzyskanych w danym roku akademickim, jak również na koniec studiów z uwzględnieniem wszystkich przedmiotów. Istotnym problemem jest brak wpisania do zdecydowanej większości kart przedmiotów kompetencji społecznych, co wpłynęło na brak formalnego określenia metod ich weryfikacji. Podczas wizytacji nauczyciele oraz studenci wspominali o wspólnym prowadzeniu badań dotyczących polityki rozwoju zrównoważonego, dotyczącego wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, jednak działania te miały raczej charakter nieformalny, który nie był bezpośrednio związany z prowadzonymi zajęciami.

W zakresie określania zasad postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposobów zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem na kierunku Zarządzanie istotna jest współpraca władz Wydziału Ekonomicznego z Samorządem Studentów, która odbywa się na poziomie Samorządu Roku. Starosta roku angażuje się w utrzymywanie kontaktu z nauczycielami akademickimi, innymi pracownikami Uniwersytetu, dziekanatem Wydziału oraz RSWE UO. Jest on upoważniony do prowadzenia negocjacji i mediacji w imieniu studentów roku, a jego działania skupiają się na łagodzeniu ewentualnych sytuacji konfliktowych oraz dążeniu do harmonijnego współdziałania studentów roku i pracowników Uniwersytetu.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny są dostosowane do indywidualnych potrzeb, w tym dla osób z niepełnosprawnością tak, aby osoby te mogły w pełni uczestniczyć w procesie kształcenia oraz mogły być oceniane na równych warunkach z osobami pełnosprawnymi. Wychodząc naprzeciw indywidualnym potrzebom i oczekiwaniom studentów w regulaminie zawarto zapisy dotyczące praw do studiowania według indywidualnej organizacji studiów w 8 przypadkach, opisanych w art. 23. Regulaminu. Studentowi z niepełnosprawnością oraz studentowi będącemu rodzicem zgoda może być udzielona na cały okres studiów. Przyznanie IOS upoważnia studenta do ustalenia z prowadzącymi zajęcia indywidualnych terminów i sposobów realizacji obowiązków wynikających z harmonogramów

studiów, a w przypadku osób z niepełnosprawnością – dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności. Powyższe ustalenia w formie pisemnej podpisane przez studenta i prowadzących zajęcia student składa w dziekanacie. Dla osób z niepełnosprawnością stworzono takie możliwości, jak: zmiany terminu zaliczenia/egzaminu, zmiany formy zaliczenia/egzaminu, odpowiedzi, wykonania zadania na zajęciach z pisemnej na ustną i odwrotnie (w zależności od ograniczeń osób z niepełnosprawnościami) oraz z tradycyjnej na zdalną i odwrotnie, wydłużenia czasu zaliczenia/egzaminu, przeprowadzenia zaliczenia/egzaminu w dogodnych warunkach i miejscu, przeprowadzenie zaliczenia/egzaminu, oceny efektów uczenia się na komputerze czy w formie zdalnej, dostosowanie lektoratów z języków obcych dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, czy innej formy weryfikacji efektów uczenia się na zajęciach. Stosowane są też wypożyczenia sprzętu.

W Uczelni obowiązuje sześciostopniowa skala ocen: bardzo dobry (5,0); dobry plus (4,5); dobry (4,0); dostateczny plus (3,5); dostateczny (3,0); niedostateczny (2,0). W odniesieniu do poszczególnych przedmiotów kształcenia szczegółowy opis metod i sposobów oceny i sprawdzenia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zawarty jest w elektronicznym systemie USOS-web. Każdemu przedmiotowi przypisana jest liczba punktów ECTS. Warunkiem uzyskania przypisanej przedmiotowi liczby punktów ECTS jest uczestniczenie studenta w zajęciach i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Zaliczenie semestru następuje po zaliczeniu przez studenta wszystkich zajęć obowiązkowych, określonych harmonogramem studiów. Na kierunku zarządzania liczba punktów ECTS przewidziana harmonogramem studiów do zaliczenia semestru wynosi 30. Sposobem sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia przez studenta kierunkowych efektów uczenia się jest ostateczny wynik studiów, na który składają się: średnia arytmetyczna ocen z egzaminów i zaliczeń, ocena pracy dyplomowej oraz ocena z egzaminu dyplomowego.

W odniesieniu do poszczególnych przedmiotów szczegółowy opis metod i sposobów oceny zakładanych efektów uczenia się zawarty jest w kartach przedmiotów. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne opracowują karty przedmiotów do prowadzonych przez siebie zajęć dydaktycznych, w których określają wymogi i warunki, metody, narzędzia i kryteria weryfikacji efektów uczenia się uwzględniając specyfikę realizowanego przedmiotu. Prowadzący przekazuje studentom informację o warunkach i wymogach sprawdzania i metodach weryfikacji efektów uczenia się, które są zapisane w karcie przedmiotu, a także publikuje je w systemie elektronicznym USOS-web, bądź udostępnia w inny sposób. Prowadzący dokonuje bieżącej analizy osiąganych efektów uczenia się w oparciu o prace studentów w czasie trwania zajęć oraz dokumentuje osiągnięcia studentów w teczce przedmiotu. Prowadzący egzaminuje, zalicza przedmiot na podstawie pytań dotyczących poszczególnych efektów uczenia się uwzględnionych w opisie przedmiotu, oceny wpisuje w elektronicznym protokole.

W kartach przedmiotów brakuje informacji o metodach weryfikowania uczestniczenia w debatach (efekt k-U-6 na studiach I stopnia), oraz prowadzenia debaty (efekt k-U-6 na studiach I stopnia). W załączonej dokumentacji przedstawiono 4 przedmioty, tj. *zachowania organizacyjne, komunikację interpersonalną, praktykę zawodową oraz metody analizy wartości w przedsiębiorstwie*, na których ma być osiągany efekt związany z uczestniczeniem w debacie na studiach I stopnia, brakuje jednak takich informacji w kartach tych przedmiotów. Na studiach II stopnia efekt k-U-6 jest przypisany jedynie do *przedmiotu kierunkowego w języku niemieckim*.

Podobne problemy zauważono w odniesieniu do efektu dotyczącego planowania i organizowania pracy indywidualnej oraz w zespole (efekt k-U-8 na studiach I stopnia) oraz kierowaniem pracą zespołu (efekt k-U-8 na studiach II stopnia). W odniesieniu do efektu k-U-8 na studiach I stopnia, przypisanego do 4 przedmiotów, tj. do *badań marketingowych, metod organizacji i zarządzania, kultury organizacyjnej*

oraz *praktyki zawodowej*, zauważono brak właściwego określenia metody weryfikacji w *praktyce zawodowej*. W karcie przedmiotu *badania marketingowe* odniesienie jest prawidłowe, z kolei w kartach pozostałych przedmiotów praca w grupach jest opisana w metodach kształcenia, ale nie w opisie metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się.

Sposób oceniania studentów jest bezstronny, rzetelny i przejrzysty, studenci mają wgląd do prac pisemnych i swoich ocen. Przed przystąpieniem do egzaminu/zaliczenia wykładowca informuje o kryteriach uzyskiwania ocen. Wszyscy studenci traktowani są równo, odnoszą się do nich takie same zasady. Podczas egzaminów pisemnych studenci mają zapewnione warunki, aby praca była samodzielną.

Podczas hospitacji przedmiotów na większości z nich stwierdzono stosowanie właściwych metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W jednym przypadku zdiagnozowano jednak pewne problemy, dotyczące połączenia się ze generatorem wniosków, który był częścią omawianej problematyki na przedmiocie *zarządzanie projektami*. Rekomenduje się monitoring metod weryfikacji efektów uczenia się na zajęciach prowadzonych w trybie zdalnym oraz intensyfikację szkoleń i warsztatów w zakresie wykorzystania narzędzi pracy zdalnej.

Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce. Zaliczenia odbywają się na ostatnich zajęciach, a egzaminy końcowe odbywają się w trakcie sesji egzaminacyjnej w budynkach Uczelni lub z wykorzystaniem platform do kształcenia zdalnego.

Każdy student ma prawo do zdawania egzaminów i zaliczeń zarówno w podstawowej, jak i w poprawkowej sesji egzaminacyjnej. Sesja egzaminacyjna trwa co najmniej 14 dni, a sesja poprawkowa co najmniej 7 dni (włącznie z sobotami i niedzielami). Studenci, którzy we wrześniu odbywają przewidzianą harmonogramem studiów praktykę zawodową, mogą ubiegać się o przesunięcie terminów egzaminów poprawkowych letniej sesji egzaminacyjnej, nie więcej niż o dwa tygodnie. Decyzję podejmuje dziekan na wniosek studenta. Harmonogram sesji egzaminacyjnej opracowują studenci w porozumieniu z egzaminatorami. Harmonogram egzaminów zatwierdzany jest przez Dziekana na miesiąc przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Dziekan zobowiązany jest do kontrolowania terminowego przeprowadzania egzaminów. Prowadzący zajęcia zobowiązany jest do wypełnienia protokołu egzaminacyjnego i zaliczeniowego. Informacje o uzyskanym wyniku egzaminu, zaliczenia lub innej formy pracy studenta podlegającej ocenie prowadzący podaje studentowi poprzez wpisanie do systemu USOS-web w terminie do siedmiu dni od daty przeprowadzenia sprawdzianu, z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych. W uzasadnionych przypadkach Dziekan, w porozumieniu z koordynatorem kierunków studiów, może upoważnić do przeprowadzenia zaliczeń i egzaminów innego nauczyciela akademickiego prowadzącego ten sam przedmiot lub przedmioty pokrewne. Liczba egzaminów w roku akademickim nie może przekroczyć 8, przy czym w sesji zimowej liczba egzaminów nie może przekroczyć 4. Na wniosek studenta, zaopiniowany pozytywnie przez egzaminatora, Dziekan może zezwolić na przystąpienie do egzaminu w terminie wcześniejszym, uzgodnionym z egzaminatorem; nie jest to termin dodatkowy. Dla każdego egzaminu są ustalane dwa terminy: termin pierwszy i termin poprawkowy. Student, który przed wyznaczonym terminem egzaminu nie uzyskał zaliczenia zajęć warunkujących dopuszczenie do niego, nie może przystąpić do zdawania egzaminu, traci ten termin, ale nie otrzymuje oceny niedostatecznej. Termin egzaminu, bez oceny niedostatecznej, traci też student, który nie przystąpił do egzaminu w wyznaczonym terminie i nie przedstawił usprawiedliwienia uznanego przez dziekana. Student ma prawo wglądu do swojej pracy

pisemnej oraz zapoznania się z kryteriami oceniania i uzasadnieniem otrzymanej oceny lub decyzji w sprawie niezaliczenia zajęć. Prace pisemne przechowywane są przez jeden rok.

Zwieńczeniem procesu weryfikowania osiągniętych efektów uczenia się jest proces dyplomowania, w czasie którego student, przez opracowanie pracy dyplomowej oraz zdanie z wynikiem pozytywnym egzaminu dyplomowego, potwierdza ostatecznie osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się. Weryfikacja procesu dyplomowania polega również na zaliczaniu poszczególnych etapów *seminarium dyplomowego* przez przekazywanie promotorowi kolejnych części pracy od seminarzysty. Zaliczenie seminarium następuje po złożeniu kompletnej pracy sprawdzonej w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym.

Wszelkie szczegóły procesu dyplomowania oraz warunków niezbędnych do ukończenia studiów znajdują się w procedurze procesu dyplomowania i innych związanych dokumentach.

Na kierunku zarządzanie spełniony jest wymóg prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności przez studentów na przedmiotach przypisanych do dyscypliny wiodącej. Do przykładowych zajęć należą na I stopniu m.in.: *wprowadzenie do badań naukowych, seminarium dyplomowe, czy badania marketingowe*. Z kolei na studiach II stopnia do przedmiotów, na których studenci zobowiązani są prowadzić badania w dyscyplinie wiodącej, należą m. in.: *badania naukowe* czy *seminarium dyplomowe*.

W kartach do tych przedmiotów metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są określone prawidłowo. Do wspomnianych metod należą np. metody gromadzenia danych ze źródeł pierwotnych (metody ankietowy, wywiady, obserwacje, eksperymenty), metody prognozowania zakupów oraz analiza statystyczna danych uzyskanych z pomiaru pierwotnego na przedmiocie *badania marketingowe* na studiach I stopnia. W przypadku przedmiotów na studiach II stopnia prowadzenie badań naukowych jest wspierane np. wykorzystaniem narzędzi informatycznych oraz statystycznych w procesie tworzenia prac naukowych czy wiedzą na temat warsztatu badawczego, w ramach którego omawiane są studia przypadków i analiza wybranych materiałów źródłowych jako egzemplifikacja praktyki badań naukowych w obszarze nauki o zarządzaniu i jakości na przedmiocie *badania naukowe*.

Można rozważyć zapisanie w karcie do przedmiotów *wprowadzenie do badań naukowych* oraz *badania naukowe* przygotowania publikacji naukowej, co zostało zdiagnozowane podczas wizytacji.

Z kolei metody oceny i weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się dotyczące oceny opanowania języka na poziomie B2 na studiach I stopnia, tj. zaliczenie 8 pisemnych kolokwii oraz zaliczenie egzaminu końcowego, należy uznać za niepełne. Brakuje bowiem metod sprawdzenia umiejętności posługiwania się językiem obcym w mowie. Podobne uchybienia występują w odniesieniu do metod oceny i weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się dotyczące oceny opanowania języka na poziomie B2+ na studiach II stopnia z zajęć *języka obcego*, które ograniczają się do zaliczenia egzaminu końcowego. Brakuje metod sprawdzenia umiejętności posługiwania się językiem obcym w mowie.

Zasady dotyczące przeprowadzania zaliczeń oraz egzaminów w związku z sytuacją pandemii określone są stosownym Zarządzeniem Rektora nr 58/2020 z dnia 27 maja 2020r. w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania zaliczeń i egzaminów poza siedzibą uczelni z wykorzystaniem technologii informatycznych. Dokument ten zawiera wytyczne jakościowe i techniczne przeprowadzenia egzaminów i zaliczeń w trybie zdalnym. Zgodnie z tym zarządzeniem w ramach przeprowadzenia egzaminów lub zaliczeń dopuszcza się weryfikację uzyskanych efektów uczenia się – określonych w

programach studiów – poza siedzibą Uniwersytetu Opolskiego z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę przebiegu i rejestrację. W celu przeprowadzenia weryfikacji efektów uczenia się w trybie zdalnym, dopuszcza się dokonanie zmian w zakresie form i metod weryfikacji efektów uczenia się oraz warunków zaliczenia przedmiotu określonych w sylabusie. Zmiany te wymagają zgody Dziekana.

Egzaminy i zaliczenia można przeprowadzić przy użyciu platformy Microsoft Teams lub platformy Moodle. W wyjątkowych przypadkach, dziekan może wyrazić zgodę na przeprowadzenie egzaminu lub zaliczenia przy użyciu innej technologii informatycznej, która będzie zapewniała kontrolę przebiegu i rejestrację. Jednocześnie określono kryteria w celu minimalizowania zagrożenia niesamodzielnego zdawania egzaminów i zaliczeń. Do egzaminu lub zaliczenia przeprowadzanego w formie ustnej mogą przystąpić jedynie studenci, z którymi możliwy jest przez czas trwania egzaminu lub zaliczenia jednoczesny dostęp z nauczycielem akademickim do wspomnianych technologii informatycznych. Student, który przystępuje do egzaminu lub zaliczenia przeprowadzanego w formie ustnej jest zobowiązany:

- posiadać sprzęt wyposażony w kamerę oraz mikrofon umożliwiający dwukierunkowy przekaz audio-video oraz dostęp do sieci Internet;
- zalogować się do aplikacji Microsoft Teams – identyfikacja poprzez numer albumu;
- umożliwić nauczycielowi akademickiemu zweryfikowanie swojej tożsamości poprzez udostępnienie zdjęcia w platformie USOSweb lub okazanie legitymacji studenckiej albo legitymacji doktoranta przy wykorzystaniu technologii informatycznych;
- złożyć oświadczenie o samodzielnej pracy podczas trwania egzaminu lub zaliczenia (oświadczenie, to student składa w formie pliku (załącznika), który należy przesłać nauczycielowi akademickiemu za pośrednictwem platformy Microsoft Teams lub platformy Moodle albo przesłać staroście roku/grupy, który przesyła zbiorczo wszystkie oświadczenia nauczycielowi akademickiemu; oświadczenia należy przesłać niezwłocznie po przeprowadzeniu egzaminu lub zaliczenia);
- udostępnić na żądanie nauczyciela akademickiego obraz pomieszczenia, w którym się znajduje.

W wyjątkowych okolicznościach Dziekan może wyrazić zgodę na zwolnienie studenta z wymienionych obowiązków. W takim przypadku, Dziekan zobowiązany jest zapewnić studentowi pomieszczenie w budynku Wydziału wyposażone w sprzęt z kamerą oraz mikrofonem, umożliwiający dwukierunkowy przekaz audio-video oraz dostęp do sieci Internet pozwalający na przeprowadzenie egzaminu lub zaliczenia.

Z zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce, co zostało potwierdzone np. protokołem hospitacji z przedmiotu *metody i techniki sprzedaży* z dnia 17 grudnia 2020 roku.

Uniwersytet Opolski prowadzi (zgodnie z procedurą SDJK-O-U7) Monitoring Karier Zawodowych Absolwentów od 2011 r. w celu poznania opinii absolwentów na temat jakości kształcenia oraz zdobycia informacji o sytuacji zawodowej. Jednostką odpowiedzialną za prowadzenie Monitoringu jest Akademickie Centrum Karier Uniwersytetu Opolskiego. Badanie prowadzone jest cyklicznie w 4 etapach na wszystkich kierunkach studiów. Etap I przeprowadzany jest od czerwca do września i polega na zebraniu danych oraz oświadczeń o zgodzie na udział w badaniu w momencie lub nie wcześniej niż miesiąc przed ukończeniem studiów. Dane zbierane są przez ACK UO i dziekanaty poszczególnych wydziałów. W październiku ACK UO rozsyła elektroniczną wersję ankiety do absolwentów, a następnie

analizuje wyniki i sporządza pierwszą część raportu. Etap II przeprowadzany jest w rok po ukończeniu przez absolwentów studiów, etap III po trzech latach, a etap IV po pięciu latach.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, dzienników praktyk, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji.

Na kierunku zarządzanie sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągnięte przez studentów obejmują:

1. protokoły z egzaminów i zaliczeń (generowane z systemu USOS i przechowywane w dziekanacie);
2. pisemne prace etapowe; kolokwia, sprawdziany, projekty, prezentacje, zadania rozwiązywane przez studentów (przechowywane są w teczce przedmiotu);
3. indywidualne protokoły z ustnych zaliczeń i egzaminów (przechowywane w teczce przedmiotu);
4. raporty z odbytych praktyk na kierunku zarządzanie I stopnia (studenci po odbyciu praktyki sporządzają sprawozdanie, które przekazują koordynatorowi praktyk. Ten na podstawie sprawozdania dokonuje zaliczenia praktyk. Dokumentacja związana z przebiegiem praktyk przechowywana jest w teczce studenta w dziekanacie);
5. praca dyplomowa, recenzje pracy dyplomowej, raport z systemu antyplagiatowego (przechowywane w teczce studenta w dziekanacie oraz w wersji elektronicznej w systemie APD).
6. protokół z przeprowadzonego egzaminu dyplomowego (przechowywany w teczce studenta w dziekanacie).

Teczka przedmiotu przechowywana jest przez okres 2-3 lat, tj. do czasu, pobytu studenta na Uczelni w ramach obowiązującego toku studiów. Na kierunku zarządzanie prace etapowe (kolokwia, egzaminy) przechowuje pracownik w swojej podstawowej jednostce pracy. Po upływie wymaganego okresu prace studentów są niszczone. Diagnoza stanu podczas wizytacji wykazała, że w przypadku sytuacji pandemicznej przechowywanie prac etapowych przez pracownika utrudnia dostęp do nich np. w ramach kontroli jakości kształcenia.

Do dokumentacji studiów zalicza się też pracę licencjacką i magisterską. Wersja papierowa i dokumentacja z przebiegu studiów studenta jest archiwizowana przez pracownika dziekanatu i przekazywana do uczelnianego archiwum, gdzie jest przechowywana zgodnie z zasadami archiwizacji obowiązującymi w Uniwersytecie Opolskim.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych i etapowych jest zgodna z profilem studiów i poziomem kształcenia. Zakres pytań w testach zaliczeniowych analizowanych przedmiotów obejmował pełen zakres treści programowych określonych w karcie przedmiotu.

Stwierdzono nieprawidłowości dotyczące prac dyplomowych. W przypadku części prac ich temat sformułowano zbyt szeroko, co spowodowało pobieżność i ogólnikowość prezentowanych analiz. Treść niektórych prac była niespójna z ich tematem określonym w tytule. Niektóre prace zawierały liczne błędy językowe (stylistyczne, gramatyczne, interpunkcyjne). Nieprawidłowo formułowano cel badań. Celem badań nie może być „zbadanie”, „ukazanie”. Celem pracy dyplomowej powinna być diagnoza (identyfikacja i ocena) jakiegoś stanu, zjawiska lub procesu, a nie „badanie dla badania”. W materiałach źródłowych wykorzystanych do pisania prac dość często występowały publikacje przestarzałe (starsze niż 20 lat). Bardzo rzadko odwoływano się do literatury obcojęzycznej. Oceny za prace były częściowo zawyżone.

Zastrzeżenia budzi też niewłaściwy sposób interpretacji danych i informacji w pracach licencjackich, w których prowadzone są badania pierwotne. Brakuje metod wspierających podejmowanie decyzji optymalizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem oprogramowania stosowanego w laboratoriach Uczelni. Przy kilku przedmiotach, które występują w programie studiów studenci powinni umieć stosować metody wspierania decyzji i metody optymalizacyjne także w pracach licencjackich i magisterskich. Konieczne jest wzmożenie nadzoru promotorskiego nad jakością prac dyplomowych oraz zagwarantowanie właściwej metodyki badań własnych.

Studenci kierunku posiadają osiągnięcia w postaci publikacji fachowych. Są zachęceni do uczestniczenia w konferencjach.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3**

Kryterium spełnione częściowo

#### **Uzasadnienie**

Warunki przyjęcia kandydatów na studia I i II stopnia są formalnie przyjęte w postaci uchwały Senatu i opublikowane na stronie BIP Uczelni oraz portalu Uczelni. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskiwanych poza systemem studiów oraz efektów uczenia się uzyskanych w innych uczelniach, w tym w uczelni zagranicznej, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na kierunku. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w uczeniu się umożliwiają równie traktowanie studentów, w tym adaptowanie metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, dzienników praktyk, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości będące podstawą do obniżenia oceny tego kryterium:

1. W procesie rekrutacji brakuje informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.
2. W zakresie umiejętności językowych zdiagnozowano brak metod weryfikacji i oceny umiejętności ustnego komunikowania się w języku obcym na obu stopniach studiów.
3. Stwierdzono utrudnienia w dostępie do prac etapowych, które były przechowywane przez pracowników w domach, co wskazuje na brak skutecznych działań w zakresie archiwizacji prac etapowych.
4. Poziom niektórych prac dyplomowych budzi zastrzeżenia pod kątem niezgodności treści z tematem, niewłaściwego formułowania celu i metod badawczych, nieaktualnych źródeł wykorzystywane w pracy.
5. Zbyt mały jest zakres wykorzystania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych oraz metod statystycznych w pracach etapowych i dyplomowych.

6. W niektórych pracach licencjackich i magisterskich ograniczano się do ogólnikowej diagnozy stanu lub procesu, natomiast we wnioskowaniu nie wykorzystywano metod umożliwiających rozwiązywanie prostych problemów badawczych i testowanie hipotez, a także formułowania rekomendacji o charakterze doskonalącym i rozwojowym.
7. Oceny za prace dyplomowe są częściowo zawyżane.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

### **Zalecenia**

1. Zaleca się uzupełnienie informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.
2. Zaleca się uzupełnienie metod weryfikacji i oceny umiejętności ustnego komunikowania się w języku obcym na obu stopniach studiów.
3. Zaleca się odpowiednie archiwizowanie prac etapowych umożliwiające dostęp do tych prac.
4. Zaleca się podniesienie poziomu prac licencjackich i magisterskich.
5. Zaleca się zwiększenie wykorzystania metod ilościowych w pracach licencjackich i magisterskich oraz w pracach etapowych.
6. Zaleca się przyjęcie skutecznych rozwiązań systemowych zapobiegających zjawisku zawyżania ocen za prace dyplomowe.

### **Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4**

Zajęcia na kierunku zarządzanie prowadzi 36 osób, z czego 2 posiada tytuł profesora, 5 stopień doktora habilitowanego, 26 stopień doktora a 3 tytuł zawodowy magistra. Są to prawie wyłącznie osoby zatrudnione w Instytucie Nauk o Zarządzaniu i Jakości (16 osób) oraz Instytucie Ekonomii i Finansów (17 osób). Dorobek naukowy kadry przypisany jest (poza nielicznymi wyjątkami np. nauki prawne) do dyscyplin naukowych zgodnie z nazwami obu wymienionych powyżej instytutów. Tylko jedna osoba prowadząca zajęcia na kierunku nie jest zatrudniona na UO jako podstawowym miejscu pracy. Wymóg zawarty w art. 73 ust. 2 Ustawy jest więc spełniony. Charakterystyki nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie świadczą o zróżnicowanej intensywności i jakości ich badań naukowych.

Oceniając strukturę kwalifikacji pod względem posiadanych tytułów zawodowych, stopni i tytułów naukowych oraz liczebności kadry w stosunku do liczby studentów można stwierdzić, że umożliwiają one prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie umiejętności badawczych.

Kompetencje dydaktyczne niektórych nauczycieli akademickich są zróżnicowane i wymagają doskonalenia, zwłaszcza w zakresie nowoczesnej dydaktyki z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Pomimo pewnych wyjątków, metody dydaktyczne stosowane w ramach zajęć on-line są zazwyczaj prostym przeniesieniem metod stosowanych tradycyjnie.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich jest zróżnicowane, lecz generalnie dość wysokie, co z tego punktu widzenia może ograniczać prawidłową realizację zajęć. Dotyczy to także

obciążenia związanego z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Analiza stanu faktycznego wykazała przypadki obciążeń powyżej 500 godzin rocznie. Niewłaściwe jest rozwiązanie systemowe, zapisane w regulaminie pracy, które dopuszcza obciążenie pracowników zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych do trzykrotnej wysokości pensum. Zapis ten umożliwia w skrajnych przypadkach przekroczenie 1000 godzin dydaktycznych, co jest niezgodne z art. 127 ust. 7 Ustawy. Tak drastyczne przypadki w praktyce nie występują.

Bieżący monitoring zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w początkowej fazie pandemii realizowany był na podstawie harmonogramu. Nauczyciele akademicy zakładali teczki przedmiotów lub foldery w komputerach/na platformach gromadząc w nich dokumentację zajęć zdalnych. Obowiązkowo nauczyciele akademicy rozliczenia z odbytych zajęć dokonywali na indywidualnych kartach ewidencji zrealizowanych zajęć dydaktycznych. Karty przekazywali do dziekanatu w celu weryfikacji zgodności z planem zajęć w semestrze letnim r.a. 2019/2020. Z chwilą wprowadzenia w skali Uczelni obowiązku korzystania z platformy MS Teams, nauczyciel akademicki zobowiązany jest przesłać do dziekanatu linki do kanału odpowiedniego dla zajęć realizowanych za pośrednictwem platformy Microsoft Teams i wpisać na swoje kursy koordynatorów kierunków lub dziekanów. W ten sposób mają oni dostęp do zajęć dydaktycznych realizowanych w sposób zdalny, co daje im możliwość prowadzenia monitoringu ich realizacji oraz wglądu w informacje stanowiące podstawę ewidencji czasu realizacji zajęć dydaktycznych. Ponadto nauczyciel akademicki zobowiązany jest umieszczać w katalogu na dysku UO listy obecności studentów na zajęciach przeprowadzanych za pośrednictwem platformy Microsoft Teams oraz udostępniać ten katalog Dziekanowi działającemu we współpracy z koordynatorami kierunków. Dziekan we współpracy z koordynatorami kierunków weryfikują w odstępach semestralnych realizację zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich, w oparciu o dokumentację - ewidencję czasu realizacji zajęć dydaktycznych realizowanych w sposób zdalny – którą prowadzą dziekanaty. W celu ułatwienia weryfikacji realizacji zajęć dydaktycznych Centrum Informatyczne archiwizuje po zakończeniu semestru informację o logowaniach nauczycieli akademickich i studentów do platformy Microsoft Teams.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny. Dokonuje go Koordynator kierunku, który w porozumieniu z Dziekanem Wydziału oraz Kierownikami Katedr ustala przydział zajęć. Analiza aktualnej obsady zajęć wykazała pewne nieprawidłowości. Ich wykaz zawiera załącznik 4. Na tej podstawie należy stwierdzić, że dobór nauczycieli akademickich nie jest w pełni adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, aczkolwiek liczba nieprawidłowości nie jest znaczna (9 przedmiotów). Podstawowym zarzutem w stosunku do obsady zajęć wymienionych w załączniku jest brak aktualnych publikacji z zakresu tematyki wykładanych przedmiotów bądź brak publikacji w ogóle. Wskazane zostały wykłady oraz inne formy w sytuacji, gdy nie są one koordynowane przez wykładowcę wykazującego się odpowiednim dorobkiem publikacyjnym. Uczelnia nie wykazała też istotnego praktycznego doświadczenia zawodowego osób prowadzących te zajęcia, co w przypadku profilu ogólnoakademickiego ma generalnie mniejsze znaczenie, jednak w niektórych przypadkach mogłoby stanowić wystarczające uzasadnienie.

Uczelnia stwarza odpowiednie warunki do podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym w zakresie metod i technik kształcenia na odległość. Znaczna część kadry na kierunku zarządzanie była już przeszkolona w zakresie prowadzenia zajęć zdalnych przed pojawieniem się pandemii. Nauczyciele akademicy brali czynny udział w szeregu szkoleń poszerzających ich umiejętności i kompetencje dydaktyczne w ramach projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego”. Łączna partycypacja w tym projekcie osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie przekroczyła 50

osoboszkoleń. 6 osób wzięło także udział w szkoleniach w ramach Międzynarodowego Forum Innowacyjnej Edukacji EDU360.

Po wprowadzeniu systemu pracy zdalnej, na Wydziale Ekonomicznym zorganizowane zostały szkolenia dotyczące funkcjonalności platform Moodle i MS Teams. Tworzone były grupy szkoleniowe, organizowano cykle spotkań indywidualnych oraz grupowych zarówno na początku zdalnego nauczania, jak też bezpośrednio przez rozpoczęciem okresu zaliczeń i egzaminów. Takie szkolenia, dla zainteresowanych pracowników UO, odbyły się również na początku roku akademickiego 2020/2021. Szkolenia w zakresie pracy ze studentami były prowadzone także przez Pełnomocnika Rektora UO ds. e-learningu. Na stronie internetowej Uniwersytetu Opolskiego zamieszczone są instrukcje obsługi platform. Wszelkie problemy związane z funkcjonowaniem systemów informatycznych i sprzętu komputerowego oraz potrzebę przeprowadzenia szkoleń w zakresie realizacji zdalnych zajęć dydaktycznych można zgłaszać do Centrum Informatycznego UO. Wsparcie techniczne oferują także informatycy zatrudnieni na Wydziale. Właściwie wsparcie techniczne jest zapewnione.

Narzędziem monitorowania zadowolenia nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego, jest badanie ankietowe wśród nauczycieli akademickich dotyczące m.in. oceny realizacji zajęć dydaktycznych prowadzonych w trybie zdalnym. Zostało one przeprowadzone w kwietniu br., a statystyczne opracowanie wyników badań nie zostało zakończone. Nauczyciele akademicy są poddawani procesowi oceny poprzez regularnie przeprowadzane ankiety studenckie oraz hospitacje, także w formie zdalnej. Nadzór nad organizacją i realizacją hospitacji zajęć dydaktycznych sprawuje Dziekan Wydziału. Za przygotowanie, realizację i sprawozdawczość z hospitacji zajęć dydaktycznych odpowiadają koordynatorzy kierunków. Formularze hospitacji są odpowiednio rozbudowane i stwarzają możliwości oceny prowadzonych zajęć w kilku aspektach. W protokole z hospitacji wyraźnie wyszczególnione miejsce dla sformułowania końcowych zaleceń. Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów w procesie ankietyzacji zajęć, są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych (uczelnia przedstawiła przykłady).

Okresowe (czteroletnie) oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia obejmują aktywność w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej członków kadry prowadzącej kształcenie. W ocenie uwzględnione są wyniki ankiet przeprowadzanych wśród studentów. W przypadku pracowników zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych zbyt mała waga przywiązywana jest działalności naukowej. W obowiązującym systemie należy uzyskać min. 50 punktów na 100 możliwych. Za publikacje naukowe pracownik dydaktyczny może otrzymać maksymalnie 10 pkt. Pracownicy dydaktyczni nie mają więc wystarczającej motywacji do prowadzenia badań naukowych i publikacji ich wyników, choćby w ograniczonym zakresie, a jest to warunek niezwykle istotny w przypadku prowadzenia zajęć na studiach o profilu ogólnoakademickim.

Uczelnia stara się stwarzać warunki dla kształtowania kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, a także sprzyjać stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Wspierane finansowo są wyjazdy konferencyjne oraz publikacje naukowe. Pozyskanie nowych pracowników odbywa się w sposób jawny w trybie konkursowym. Niewielka podaż na lokalnym rynku pracy jest silnym czynnikiem ograniczającym możliwości zatrudnienia nowych osób o wymaganych kompetencjach, co skutkuje stosunkowo dużym obciążeniem kadry dydaktycznej. W szczególnie niekorzystnej sytuacji wydają się być pracownicy zatrudnieni na stanowiskach dydaktycznych, zwłaszcza osoby podejmujące obowiązki organizacyjne.

Zasady rozwiązywania konfliktów na Uniwersytecie Opolskim uregulowane są m. in. poprzez zarządzenia Rektora dotyczące polityki antymobbingowej. Na okres kadencji Rektor powołuje skład Komisji Antymobbingowej, w skład której wchodzi dwaj przedstawiciele pracodawcy (w tym jeden psycholog lub prawnik) oraz dwaj przedstawiciele zakładowych organizacji zawodowych.

Pracownik, który uznał, że został poddany mobbingowi może ten fakt zgłosić pisemnie w formie skargi osobie wyznaczonej przez Rektora, a jeżeli sprawa dotyczy tej osoby, bezpośrednio Rektorowi. Skarga powinna zawierać przedstawienie stanu faktycznego, dowody na poparcie przytoczonych okoliczności i wskazanie sprawcy bądź sprawców mobbingu. Po wysłuchaniu skarżącego oraz pracownika obwinionego o stosowanie mobbingu i ewentualnych świadków, po rozpatrzeniu dowodów przez nich przedłożonych, Komisja dokonuje oceny zasadności skargi i ocenę tę wraz z wnioskami ewentualnymi rekomendacjami w zakresie niezbędnych działań przekazuje Rektorowi.

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4**

Kryterium częściowo spełnione

#### **Uzasadnienie**

W ogólnym zarysie kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Polityka kadrowa prowadzona jest w oparciu o transparentne zasady, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju. Funkcjonujący system nie zapewnia jednak w pełni odpowiedniego doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, co znajduje potwierdzenie w załączniku 4. Skala niedopasowań nie jest znaczna, jednak ich usunięcie jest konieczne.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ograniczenie liczby przydzielanych zajęć pracownikom zatrudnionym na stanowiskach dydaktycznych, określone w regulaminie pracy, ustalone jest na poziomie wyższym niż dopuszcza art. 127 ustawy. Ten element polityki kadrowej stanowi potencjalne zagrożenie dla rozwoju kadry akademickiej oraz jakości zajęć dydaktycznych.
2. Nieprawidłowo obsadzono niektóre zajęcia (załącznik 4).

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

#### **Zalecenia**

1. Zaleca się obniżenie dopuszczalnego limitu obciążeń dydaktycznych określonego w regulaminie pracy do poziomu gwarantującego prawidłową realizację zajęć oraz rozwój kompetencji nauczycieli akademickich.
2. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych na studiach I i II stopnia.

## **Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

Zajęcia dla studentów kierunku zarządzanie prowadzone są w budynku zlokalizowanym w strefie centralnej Miasta, w niewielkiej odległości od kampusu Uniwersytetu Opolskiego. Zajęcia odbywają się także w Studium Języków Obcych i Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Obiekty te zlokalizowane są w niewielkiej odległości.

W budynku Wydziału znajduje się 18 pomieszczeń dydaktycznych wśród których znajduje się aula (173 miejsca), 10 sal wykładowych (największa 78 miejsc), cztery pracownie komputerowe o łącznej pojemności 44 miejsc oraz trzy sale seminaryjne. Wszystkie wymienione pomieszczenia, oprócz sal seminaryjnych wyposażone są w sprzęt multimedialny. W roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Ekonomicznym w trybie stacjonarnym studiuje ponad 660 osób. Łączna liczba miejsc w salach dydaktycznych to 758. Studentów studiujących w trybie niestacjonarnym jest ok. 100.

Część sal wyposażona jest w krzesła z rozkładanymi pulpitemi, co zwiększa ich pojemność, ale ogranicza komfort pracy studentów. Można jednak uznać, że zarówno pomieszczenia jak i ich wyposażenie (w tym także laboratoria informatyczne) są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

Dostępne oprogramowanie specjalistyczne jest skromne, oprócz pakietu Office uczelnia dysponuje pakietem Statistica, oprogramowaniem stosowanym w analizach przestrzennych (ArcGIS oraz Map Viewer) oraz platformą TransEdu (logistyka). Obecnie nie jest dostępne oprogramowanie klasy ERP, co stanowi na tyle istotne ograniczenie dla procesu dydaktycznego, że wymóg, aby specjalistyczne oprogramowanie było sprawne i nowoczesne nie jest spełniony. Studenci mogą poza zajęciami korzystać z laboratoriów komputerowych i zainstalowanego w nich oprogramowania, pod opieką nauczyciela akademickiego. Dostępne są 3 stanowiska komputerowe znajdujących się w czytelni biblioteki wydziałowej. W budynku działa Internet bezprzewodowy oraz sieć Eduroam.

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk badawczych, komputerowych, są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Warunek ten nie jest jednak spełniony w odniesieniu do specjalistycznego oprogramowania.

Biblioteka wydziałowa posiada, oprócz wspomnianych 3 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, także 5 stanowisk komputerowych przeznaczonych do obsługi systemu bibliotecznego. Czytelnicy mają do dyspozycji 37 miejsc. Biblioteka czynna jest wyłącznie w dni robocze w godz. 8-15 (wtorki 9-17). Takie ograniczenie dostępności jest usprawiedliwione w czasie pandemii. Rekomenduje się wydłużenie czasu pracy biblioteki po ustaniu nadzwyczajnych okoliczności wynikających z zagrożenia COVID-19.

Zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP jest zapewniona.

Dostępność Uczelni dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi jest ograniczona. Nowoczesna winda zapewnia możliwość dotarcia do większości pomieszczeń dydaktycznych, w tym auli i sali komputerowych, odpowiednie zorganizowanie zajęć nie stanowi problemu. Niestety, na terenie budynku nie ma odpowiednio wyposażonej toalety. Ten drobny z pozoru mankament de facto

powoduje, pomimo wybudowania nowoczesnej windy oraz innych działań, że budynku nie można uznać za w pełni przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Obecnie wszystkie zajęcia odbywają się w formule zdalnej przy wykorzystaniu MsTeams, zintegrowanego z uczelnianą bazą uprawnionych użytkowników oraz z pocztą uczelnianą, co umożliwia otrzymywanie powiadomień o wiadomościach zamieszczanych na czacie zajęć wprost do wirtualnej skrzynki. W trybie asynchronicznym wykorzystywana jest dodatkowo platforma e-learningu uczelni oparta na moodle, podobnie jak Teams powiązana z pocztą uczelnianą. Dla ułatwienia osobom z wadami wzroku korzystania ze stron uczelni posiadają one funkcjonalność powiększania tekstu. Na stronie Wydziału Ekonomicznego dostępna jest funkcja czytnika kontrastowego. Każda ze stron jest również dostępna – z poziomu przeglądarki internetowej – dla osób niewidomych, dzięki funkcji czytania strony. W trakcie realizacji zajęć oraz pracy badawczej Studenci Wydziału Ekonomicznego mogą korzystać zdalnie poza zajęciami z programu Statistica oraz ArcGIS.

System biblioteczny Uniwersytetu Opolskiego obejmuje bibliotekę główną oraz jedenaście bibliotek specjalistycznych, w tym bibliotekę Wydziału Ekonomicznego. Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego jest największą biblioteką naukową w regionie. Jej zbiory mają charakter uniwersalny i liczą ponad milion egzemplarzy książek, czasopism oraz zbiorów specjalnych. Biblioteka otrzymuje pozycje od wydawców na mocy ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych.

Biblioteka oferuje swoim użytkownikom dostęp do siedmiu kolekcji książek elektronicznych - sześciu zagranicznych: na platformach EBSCO, Elsevier, Springer i Wiley, a także wykupionej na własność kolekcji 17 książek na platformie MyLibrary oraz serwisu polskiej literatury naukowej IBUK Libra. Łącznie zakupiono dostęp do 197179 tytułów książek elektronicznych (EBSCO eBook Academic Collection i IBUK Libra) oraz zorganizowano dostęp w ramach licencji krajowej do 52356 tytułów wydawnictw EBSCO, Elsevier, Springer i Wiley.

W ramach sieci komputerowej Wydziału Ekonomicznego pracownicy i studenci mają dostęp do baz danych: EMIS Intelligence REGION, OECD iLibrary, Taylor & Francis Online – kolekcja Business, Management & Economics, Scopus, Springer, Web of Science, LEX Akademia Optimum, LEGALIS oraz książek elektronicznych IBUK Libra. Losowa weryfikacja 30 pozycji zawartych w sylabusach nie wykazała braków w zasobach biblioteki.

Materiały dydaktyczne w wersji elektronicznej są udostępnione na platformie Moodle w dedykowanych kursach. Dostęp do materiałów ma każdy student, również studenci z niepełnosprawnością. Możliwość taką daje także platforma Teams. Studenci zgłaszają potrzeby w zakresie zapotrzebowania na wyposażenie lub uzupełnienie infrastruktury dydaktycznej do prowadzącego zajęcia lub bezpośrednio do Władz Uczelni.

Monitorowanie stanu infrastruktury dydaktycznej Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Opolskiego obejmuje coroczne przeglądy dokonywane z udziałem przedstawicieli studentów oraz przedstawicieli pracowników. W protokołach znajduje się ocena następujących pozycji:

- dostosowanie powierzchni sal wykładowych i pracowni komputerowych do liczby studentów i potrzeb osób z niepełnosprawnością;
- wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych i laboratoryjnych do wymogów procesu dydaktycznego oraz liczby studentów;
- zasoby informatyczne, w tym sprzęt i oprogramowanie (licencje), do realizacji zajęć dydaktycznych i pracy własnej studentów;
- dostępność do zasobów bibliotecznych i systemu biblioteczno-informacyjnego;

- działalność wydziałowych punktów usługowych (np. ksero, bufet, automaty);
- estetyka, czystość i funkcjonalność pomieszczeń;
- infrastruktura uczelni (np. węzły sanitarne, parkingi, windy);
- dostosowanie wydziału do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W protokołach formułowane są także uwagi co do konieczności poczynienia działań naprawczych lub doskonalących. System ten nie jest w pełni skuteczny, ponieważ nie wszystkie wnioski z okresowych przeglądów prowadzą do podjęcia odpowiednich działań – brak toalety przystosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, odpowiedniego oprogramowania, czy też postulowanego w protokołach bufetu dla studentów, stanowią przykłady takich zaniechań.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5**

Kryterium spełnione częściowo

#### **Uzasadnienie**

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci.

Stwierdzono jednak następujące nieprawidłowości, które świadczą o niedoskonałości systemu monitorowania infrastruktury:

1. Budynek Uczelni nie jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową.
2. Studenci, a także pracownicy Uczelni, nie mają odpowiedniego dostępu do specjalistycznego oprogramowania.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

#### **Zalecenia**

1. Zaleca się dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w sposób zapewniającym im pełny udział w procesie kształcenia, łącznie z dostępem do odpowiedniej liczby toalet.
2. Zaleca się zapewnienie studentom oraz pracownikom Uczelni dostępu do specjalistycznego oprogramowania, zgodnie z wymogami zawartymi w sylabusach. Oprogramowanie to powinno być sprawne, nowoczesne, nieodbiegające od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwiający prawidłową realizację zajęć.
3. Zaleca się podjęcie systemowych działań, które wyeliminują w przyszłości wystąpienie uchybień będących podstawą obniżenia oceny tego kryterium.

## **Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6**

Rodzaj, zakres i zasięg działalności podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej i zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Podmioty te reprezentują wszystkie trzy sektory (publiczny: np. Urząd Marszałkowski, GUS, ROPS), prywatny (np. podmioty z branż: finansowej, motoryzacyjnej, technologicznej), pozarządowy (fundacje, stowarzyszenia, samorząd gospodarczy).

Uczelnia prowadzi stałą współpracę z podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze. Jej zakres obejmuje m.in.:

- konsultowanie i opiniowanie programów studiów - prowadzona w relatywnie szerokim zakresie, obejmująca ponad 20 podmiotów o zróżnicowanych profilu, zakresie i skali działalności;
- przyjmowanie studentów na praktyki;
- prowadzenie otwartych, gościnnych wykładów i spotkań z przedstawicielami podmiotów z różnych branż powiązanych ze specjalnościami prowadzonymi na ocenianym kierunku;
- udział w organizacji wizyt studyjnych w podmiotach o zróżnicowanej strukturze, profilu i czasie funkcjonowania;
- współpracę w analizie potrzeb rynku pracy;
- organizację konferencji, seminariów naukowych, tematycznie związanych z poszczególnymi specjalnościami;
- działalność na rzecz społeczności lokalnej i popularyzacji nauki, umiejętności i postaw prorozwojowych i prospołecznych;
- współpracę przy przygotowywaniu prac dyplomowych poprzez dostęp do danych i źródeł informacji na potrzeby prowadzonych badań i analiz, np. dotyczącej funkcjonowania Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki.

W odniesieniu do prowadzonej współpracy należy wspomnieć również o funkcjonującej przy Wydziale Ekonomii do 2019 roku Rady Biznesu. Rada stanowiła opiniotwórczo-doradcze gremium i jej członkowie uczestniczyli w konsultowaniu i opiniowaniu planów studiów oraz propozycji nowych specjalności, zajęć lub określonych treści programowych w ramach kierunku studiów. Radę rozwiązano w związku ze zmianami organizacyjnymi w strukturze Uczelni.

Obecnie na potrzeby rozwoju kierunku (i całego Wydziału) nadal prowadzona jest współpraca w podobnym zakresie, jednak nie ma ona charakteru sformalizowanego. Kluczową kwestią jest jednak efektywność prowadzonych działań, ich wpływ na program studiów, efekty uczenia się, formy i metody prowadzenia zajęć itd. Przykładem wprowadzonych zmian są m.in. Zagadnienia dotyczące włączenia zagadnień związanych z zasadami zrównoważonego rozwoju w procesy zarządzania podmiotami sektora prywatnego, publicznego i ich współpracy w tym zakresie oraz wprowadzenie do zajęć zagadnień z zakresu polityki zrównoważonego rozwoju czy gospodarowanie zasobami.

Możliwości i formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w warunkach ograniczonego funkcjonowania uczelni zostały zakłócone w początkowym okresie pandemii. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym były utrzymywane dzięki narzędziom komunikacji elektronicznej, w tym organizacji indywidualnych spotkań bezpośrednich lub za pomocą komunikatorów. Udział w

konstruowaniu, konsultowaniu i doskonaleniu programu studiów na poziomie koncepcyjnym czy realizacji zajęć - te formy współpracy nie zostały zakłócone.

Uczelnia prowadzi rozbudowaną i intensywną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach ocenianego kierunku. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są również aktywni i zaangażowani, zachęceni do zgłaszania pomysłów i potencjalnych nowych form współpracy.

Sposoby budowania i kształtowania relacji oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są zdywersyfikowane: od osobistych relacji (aktywna działalność koordynator kierunku), przez współpracę z absolwentami (Klub Absolwenta) i wspólną realizację wielu projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych. Warto zaznaczyć, że te projekty dają proaktywnym, nastawionym na samorozwój studentom szansę na zdobywanie dodatkowych umiejętności, kompetencji oraz doświadczeń zawodowych w ramach programów szkoleń (w tym certyfikowanych), warsztatów, wizyt studyjnych i staży, np. organizowanych w ramach projektu: Kształcenie Dla Rozwoju sektora Usług dla biznesu w Opolu oraz certyfikacji z zakresu kompetencji językowych.

Uczelnia w ramach ocenianego kierunku nie prowadzi działań na rzecz ewaluacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Efektywny rozwój tego obszaru działalności uczelni wymaga systemowego i systematycznego podejścia. Punktem wyjścia jest diagnoza stanu obecnego. Rekomenduje się przeprowadzenie przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, który obejmie ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływ jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów. Wyniki tego przeglądu powinny zostać wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Tego typu przegląd należy prowadzić cyklicznie. Obecnie wykaz działań podejmowanych na rzecz lub we współpracy z otoczeniem zewnętrznym w danym roku jest przygotowywany w skali wydziału i prezentowany na spotkaniu Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia. W obecnej formule analiza nie jest poprzedzana formułowaniem wniosków, które przekładają się na postawienie celów i określenie ich mierników. Ma jedynie charakter sprawozdawczy.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, są zgodne z dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwym dla kierunku zarządzanie.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy, w tym: organizacji praktyk, staży, wizyt studyjnych, współpracy przy realizacji prac etapowych i dyplomowych (przekazywanie danych i informacji), udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć, przygotowywaniu pracy dyplomowych, możliwości certyfikacji umiejętności i kompetencji, analizy potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku. Prowadzone formy współpracy są adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów. Formy i systematyczność współpracy sprzyja osiąganiu przez studentów efektów uczenia się, choć należy podkreślić konieczność ich modyfikacji, w celu lepszego dopasowania do specyfiki kierunku, a co za tym idzie, bardziej precyzyjnego określenia sylwetki absolwenta kierunku.

Udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów, także w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni został zapewniony poprzez wykorzystanie narzędzi komunikacji elektronicznej.

Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów nie są prowadzone w sposób systemowy i wystandardyzowany. Przygotowywane są sprawozdania z działań realizowanych na rzecz i we współpracy z podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze. Wyniki tych działań nie przekładają się w sposób bezpośredni na formułowanie celów i wskaźników ich osiągnięcia, które mają służyć rozwojowi i doskonaleniu tej współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

#### **Zalecenia**

Nie sformułowano

#### **Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku**

##### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

Koncepcja kształcenia na kierunku zarządzanie w zakresie umiędzynarodowienia jest mocno osadzona w strategii Uczelni, gdzie zwiększenie umiędzynarodowienia działalności UO jest wymienione jako jeden z celów strategicznych. Jako cele szczegółowe w tym zakresie Uczelnia wymienia:

- Zwiększenie internacjonalizacji badań naukowych i działalności naukowej w zakresie twórczości artystycznej;
- Zwiększenie internacjonalizacji dydaktyki i kształcenia;
- Zwiększenie międzynarodowej wymiany i mobilności studentów Uniwersytetu Opolskiego;
- Zwiększenie międzynarodowej wymiany i mobilności pracowników Uniwersytetu Opolskiego;
- Zwiększenie międzynarodowej wymiany i mobilności studentów i pracowników innych, zagranicznych uczelni przyjeżdżających do Uniwersytetu Opolskiego.

Wszystkie te cele są bezpośrednio lub pośrednio (cel 1) związane z procesem dydaktycznym. W części poświęconej misji Wydziału Ekonomicznego element umiędzynarodowienia nie jest szczególnie wyeksponowany. Na poziomie operacyjnym, w obszarze kształcenia, kluczowymi celami internacjonalizacji są: (1) działania zmierzające do dostosowania programów studiów do wymagań rynku międzynarodowego, (2) zwiększenie oferty programów studiów w języku obcym (szczególnie angielskim), (3) rekrutacja większej liczby studentów zagranicznych na pełen cykl studiów, (4) zwiększenie udziału obcokrajowców w kadrze naukowo-dydaktycznej, (5) tworzenie kursów w języku obcym oraz wprowadzanie przedmiotów wykładanych w języku obcym, (6) organizacja szkoleń dla pracowników dydaktycznych w zakresie poprawy kompetencji do prowadzenia zajęć w języku obcym i kompetencji międzykulturowych, (7) zwiększenie mobilności studentów w ramach międzynarodowych programów wymiany, (8) podjęcie działań w kierunku wspólnych programów edukacyjnych z

uczelniami zagranicznymi, (9) zapraszanie nauczycieli akademickich z zagranicznych uczelni partnerskich do prowadzenia wykładów gościnnych. Władze Wydziału prowadzą działania we wszystkich tych obszarach. Celem strategicznym Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości jest „zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej w obszarze zarządzania i logistyki (w języku polskim i angielskim)”.

Kompetencje językowe są nabywane przez studentów studiów I stopnia w ramach lektoratów (120 godzin) oraz przedmiotu w *języku nowożytnym* (30 godzin). Program studiów II stopnia przewiduje lektorat (30 godzin), *przedmiot kierunkowy w jęz. obcym* (30 godzin) oraz *kurs w języku obcym nowożytnym* (15 godzin). Pozwala to na osiągnięcie zakładanych efektów językowych. Studenci mają również możliwość przystąpienia do egzaminu business language testing system (bulats) oraz uzyskania certyfikatu językowego TELC.

Część pracowników prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie prowadzi także zajęcia w języku angielskim na kierunku ekonomia w ramach modułu studiów międzynarodowych International Business i Sustainable Development.

Wydział Ekonomiczny utrzymuje aktywne kontakty z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Są to przede wszystkim Wydział Społeczno-Ekonomiczny Uniwersytetu w Poczdamie, Uniwersytet Finansowy Rządu Federacji Rosyjskiej w Moskwie, Uniwersytet Ekonomiczny w St. Petersburgu oraz Wydział Ekonomii Politechniki Ostrawskiej. Od wielu lat na Wydziale Ekonomicznym zatrudniani są profesorowie z Uniwersytetu w Poczdamie. W początkowej fazie realizacji znajduje się projekt FORTHEM (Fostering Outreach within European Regions, Transnational Higher Education and Mobility), mający na celu pogłębienie wielostronnej współpracy w zakresie edukacji i działań informacyjnych.

Wydział Ekonomiczny realizuje także projekt w ramach Interreg dla Euroregionu Silesia i Pradziad. Z uwagi na sytuację pandemiczną działania pierwotnie zaplanowane na 2020 r. zostały przeniesione i zrealizowane w kwietniu 2021 r. Działania te objęły m.in. prowadzenie przez pracowników obu uczelni zajęć dydaktycznych dla połączonych grup studenckich z Opola i Ostrawy w ramach trzech obszarów działalności sektora publicznego: transportu, kultury, spraw społecznych.

Mobilność studentów kierunku w ramach programu Erasmus + w celu realizacji studiów pozostaje na dość niskim poziomie. Większe zainteresowanie tym programem wykazują pracownicy Wydziału, przede wszystkim realizując wyjazdy dydaktyczne, lecz także i szkoleniowe. Nauczyciele akademicy biorą udział w szkoleniach językowych, obejmujących także metodykę prowadzenia zajęć.

Pracownicy Uczelni oraz studenci są informowani o możliwości realizacji mobilności w ramach Erasmus+ także w sposób wirtualny. Dodatkowo, studentom UO oferowane są krótkie grupowe mobilności wirtualne w ramach wspomnianego konsorcjum FORTHEM. FORTHEM oferuje również szereg innych aktywności wirtualnych, np. Speed Dating dla akademików.

Działania monitorujące poziom umiędzynarodowienia przeprowadza Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia, w której składzie znajduje się dwoje przedstawicieli studentów. Coroczna ocena uwzględnia następujące kryteria: mobilność studentów Wydziału Ekonomicznego, mobilność pracowników Wydziału Ekonomicznego, liczba zagranicznych studentów przyjeżdżających na studia na Wydziale, liczba zagranicznych pracowników przyjeżdżających na Wydział, liczba studentów przyjętych na studiach prowadzonych w języku angielskim (IB i SD). Protokoły z oceny stopnia umiędzynarodowienia są dość zdawkowe i ogólnikowe. Brak pogłębionych analiz wskazujących

przyczyny występowania problemów, co ogranicza możliwości podejmowania działań doskonalących. Rekomenduje się bardziej wnikliwą diagnozę stanu faktycznego.

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7**

Kryterium spełnione

##### **Uzasadnienie**

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Nauczyciele akademicy posiadają i doskonalą swoje umiejętności nauczania w językach obcych. Studenci nabywają odpowiednie kompetencje językowe. Międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich jest wspierana. Wszystkie te działania skutkują systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

##### **Zalecenia**

Nie sformułowano

#### **Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia**

##### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

W Uniwersytecie Opolskim funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się. Uczelnia oferuje studentom różnorodne formy wsparcia, które mają charakter zarówno formalny, jak i nieformalny.

Studenci kierunku zarządzanie mają możliwość odbywania konsultacji z nauczycielami akademickimi podczas wyznaczonych dyżurów, a także za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz platformy Microsoft Teams. W ramach konsultacji istnieje możliwość omówienia bieżących postępów w uczeniu się, otrzymania dodatkowej literatury czy też przedyskutowania trudniejszych zagadnień. Terminy konsultacji są dostosowane do potrzeb studentów wizytowanego kierunku. W ramach wsparcia dydaktycznego studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych, takich jak dodatkowa literatura czy prezentacje z zajęć.

Uniwersytet Opolskim dostosowuje ofertę wsparcia do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. W Uczelni jednostką odpowiedzialną za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami jest Biuro ds. osób niepełnosprawnych. Na kierunku zarządzanie studiują obecnie 2 osoby z niepełnosprawnością. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na indywidualną organizację studiów, szczególne warunki uczestnictwa w zajęciach, dostosowanie formy zaliczenia, wsparcie asystenta, dodatkowe zajęcia z języków obcych, czy też specjalne zajęcia z wychowania fizycznego. Zgodnie art. 86 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478) studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych.

Uczelnia zapewnia wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wybitnym oraz wymagającym indywidualnego podejścia. Wyróżniający się studenci są motywowani do dalszego rozwoju poprzez system pomocy materialnej, w tym stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendia i nagrody edukacyjne marszałka Województwa Opolskiego, program stypendiów Prezydenta Miasta Opola, konkursy na najlepszą pracę badawczą, możliwość udziału w konferencjach, a także włączanie ich w działalność kół naukowych. Uczelnia zapewnia również wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wymagającym indywidualnego podejścia. Zgodnie z Regulaminem Studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów oraz indywidualny program i harmonogram studiów.

Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom Dziekanat. W opinii studentów, osoby pracujące w Dziekanacie mają odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia oraz udzielają im niezbędnego wsparcia związanego z tokiem studiów. Godziny pracy Dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów kierunku zarządzanie. W Uczelni funkcjonuje również platforma USOSweb, która umożliwia dostęp do informacji związanych z tokiem studiów.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń wskazanych w art. 86 ust. 1 pkt. 1-4 ustawy. Wszystkich niezbędnych informacji, dotyczących pomocy materialnej, udzielają pracownicy Biura Dydaktyki i Spraw Studenckich. Dyżury osób odpowiedzialnych za pomoc materialną są dostosowane do potrzeb studentów. System pomocy materialnej oferowany studentom jest racjonalny i przejrzysty. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów.

W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na Uczelni studenci mogą zgłaszać skargi i wnioski do Dziekanatu, Dziekana koordynatora kierunku. Skargi i wnioski kierowane przez studentów mogą mieć formę pisemną (tradycyjną lub elektroniczną) bądź ustną. Istotną rolę w tym obszarze pełni również Rada Studencka Wydziału Ekonomicznego, członkowie Rady zbierają skargi i wnioski studentów oraz przekazują je do Władz Jednostki.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. Wszyscy studenci I roku uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu z zakresu BHP. W przypadku wystąpienia sytuacji związanych z dyskryminacją lub przemocą studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników Jednostki. W Uczelni funkcjonuje również Pełnomocnik ds. równego traktowania, do którego zadań należy podejmowanie czynności doradczych, wyjaśniających i interwencyjnych w przypadku zdarzeń o podłożu dyskryminacyjnym, które może dotyczyć zarówno studentów i studentek jak i pracowników uczelni, opracowywanie procedur w tym zakresie, a także promowanie działań antydyskryminacyjnych. Na Uczelni działa także Centrum Wsparcia Psychologiczno-Terapeutycznego, które udziela pomocy psychologicznej i terapeutycznej studentom, którzy takiej pomocy potrzebują. Uniwersytet Opolski umożliwia studentom działalność naukową poprzez możliwość publikacji, system wsparcia finansowego w przypadku chęci udziału w konferencjach naukowych, a także możliwość prowadzenia badań naukowych. Na Wydziale Ekonomicznym działają również koła naukowe (SKN Ekonomistów, SKN LogPoint, SKN Gospodarki Przestrzennej, SKN Rachunkowości oraz SKN AURUM), które umożliwiają studentom rozwój naukowy i osobisty. Uczelnia zapewnia kołom naukowym wsparcie merytoryczne i finansowe. Członkowie kół organizują konferencje naukowe i seminaria,

publikują artykuły naukowe, organizują warsztaty i szkolenia, a także uczestniczą w spotkaniach naukowych.

Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. W UO funkcjonuje Akademickie Centrum Karier, które zajmuje się gromadzeniem i udostępnianiem ofert praktyk i staży, a także prowadzeniem doradztwa zawodowego, organizacją warsztatów i szkoleń oraz spotkań z pracodawcami. W przypadku wyrażenia przez studentów chęci dodatkowej działalności artystycznej lub sportowej Uczelnia zapewnia wsparcie merytoryczne i finansowe dla tego typu inicjatyw.

Na Wydziale funkcjonuje Rada Studencka Wydziału Ekonomicznego, która aktywnie uczestniczy w działaniach organów kolegialnych Wydziału, pośredniczy w komunikacji pomiędzy studentami a Władzami Jednostki, a także organizuje projekty o charakterze integracyjnym i rozrywkowym. Członkowie Rady mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony Władz Wydziału. Mogą oni korzystać z infrastruktury Uczelni, mają zapewnione wsparcie merytoryczne oraz w razie potrzeby środki finansowe na działalność.

W związku z pandemią kształcenie na kierunku zarządzanie odbywa się w formie zdalnej organizowane są poprzez platformę Microsoft Teams. Obecnie wsparcie studentów zostało dostosowane do obecnej sytuacji i jest realizowane w formie wirtualnej. W przypadku wystąpienia problemów z kształceniem zdalnym studenci mogą zgłosić się do wyznaczonego pracownika Wydziału. Ponadto osoby, które nie mają możliwości kształcenia zdalnego, mogą korzystać z infrastruktury oraz sprzętu Uczelni przy zachowaniu odpowiednich zasad bezpieczeństwa. Proces kształcenia zdalnego funkcjonuje prawidłowo, a w razie wystąpienia problemów studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników Uczelni.

Uczelnia prawidłowo opracowała system wsparcia dla studentów, jednakże studenci kierunku zarządzania podczas spotkania z zespołem oceniającym wskazali szereg uchybień, które w znaczący sposób wpływają na motywację do rozwoju oraz aktywnego i efektywnego uczestnictwa w procesie kształcenia. Uchybienia te zostały potwierdzone przez zespół oceniający oraz szczegółowo opisane w poszczególnych kryteriach. Studenci wizytowanego kierunku wskazywali, iż treści kształcenia nie są dostosowane do współczesnego rynku pracy, a przekazywana wiedza jest nieaktualna. Studenci wskazali również na słabe przygotowanie techniczne nauczycieli akademickich w zakresie wykorzystywania nowoczesnych metod i technik w procesie kształcenia zdalnego. Harmonogram zajęć nie jest dostosowany do potrzeb studentów, niektóre zajęcia rozpoczynają się o godzinie 7:30, są to często przedmioty analityczne, ponadto występują duże przerwy między zajęciami oraz długie bloki zajęć z jednego przedmiotu. Studenci wskazywali również na brak odpowiedniej informacji o przedmiotach do wyboru (brak karty przedmiotu, treści kształcenia) w momencie ich wybierania. Wskazane zostały także pojedyncze przypadki nauczycieli akademickich, którzy nie realizowali przedmiotu zgodnie z kartą przedmiotu. Powyższe uchybienia pokazują, że system zgłaszania skarg i wniosków nie funkcjonuje prawidłowo. Ponadto należy podkreślić, że takie nieprawidłowości powodują spadek motywacji studentów do aktywnego uczestnictwa w procesie kształcenia.

Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest badana oraz w miarę możliwości Uczelni udoskonalana. Wsparcie dydaktyczne jest przez studentów oceniane w ramach kwestionariusza ankiety oceny nauczyciela akademickiego. W ankiecie znajduje się pytanie dotyczące konsultacji, a także miejsce na dodatkowe uwagi i opinie studentów. W związku z pandemią kwestionariusz został rozszerzony o dodatkowe pytania dotyczące realizacji zajęć i egzaminów w

formie zdalnej. Zgodnie z Zarządzeniem nr 24/2021 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 18 lutego 2021 roku na Uczelni funkcjonuje ankieta studenckiej oceny pracowników jednostek administracji, w ramach której studenci mają możliwość wyrażania swoich opinii dotyczących Dziekanatu, czy też Biura Dydaktyki i spraw studenckich. Studenci mogą zgłaszać swoje opinie dotyczące systemu wsparcia również w sposób nieformalny poprzez Radę Studencką Wydziału Ekonomicznego oraz bezpośrednio do Władz i pracowników Wydziału. Jednakże studenci kierunki zarządzanie wskazali, iż nie wszystkie istotne zmiany są z nimi konsultowane (np. likwidacja specjalności na studiach I stopnia). Ponadto wskazane powyżej uchybienia pokazują, że obecnie funkcjonujący sposób badania skuteczności systemu wsparcia nie w pełni spełnia swoją rolę.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8**

Kryterium spełnione częściowo

#### **Uzasadnienie**

W Uniwersytecie Opolskim funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie kształcenia, który jest dostosowany do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Studenci mają zapewnione wsparcie dydaktyczne, materialne oraz naukowe. Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewnione wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Studenci kierunku zarządzanie mają możliwość uczestniczenia w działalności sportowej i kulturalnej, a także rozwijania swoich pasji i zainteresowań. Wsparcie w procesie kształcenia zdalnego funkcjonuje prawidłowo.

Stwierdzono szereg uchybień, które w znaczący sposób wpływają na motywację studentów do rozwoju oraz aktywnego i efektywnego uczestnictwa w procesie kształcenia:

1. Studenci ocenianego kierunku wskazali między innymi na przekazywanie nieaktualnej wiedzy na zajęciach, niedostosowanie harmonogramu zajęć do potrzeb osób dojeżdżających, słabe przygotowanie techniczne nauczycieli akademickich w zakresie wykorzystywania nowoczesnych metod i technik w procesie kształcenia zdalnego, brak konsultacji ze studentami w sprawach dla nich kluczowych np. likwidacji specjalności na studiach I stopnia. Uchybienia te zostały potwierdzone przez zespół oceniający oraz szczegółowo opisane w poszczególnych kryteriach.
2. Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest badana w ramach procesu ankietyzacji, jednakże metody badania i analizy systemu wsparcia nie są skuteczne, ponieważ nie pozwoliły na wykrycie wskazanych powyżej zastrzeżeń.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

#### **Zalecenia**

1. Zaleca się usunięcie uchybień, które w znaczący sposób wpływają na motywację studentów do rozwoju oraz aktywnego i efektywnego uczestnictwa w procesie kształcenia.
2. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości.

## **Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9**

Uniwersytet Opolski zapewnia publiczny dostęp do informacji. Wszystkie informacje związane z tokiem studiów (w tym program studiów, efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, zasady dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, czy też charakterystyka warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się) dostępne są na stronie internetowej Uczelni oraz podstronie Wydziału Ekonomicznego. Strona internetowa zawiera specjalne zakładki dla różnych grup odbiorców - dla studentów, kandydatów, doktorantów oraz pracowników, w których można znaleźć treści wyselekcjonowane pod kątem ich przydatności dla wskazanej grupy. Strona zawiera również aktualności skierowane do społeczności akademickiej. Informacje z życia Uczelni oraz najważniejsze komunikaty zamieszczane są także na profilach Uczelni w portalach społecznościowych (YouTube, Facebook). Plan studiów i efekty uczenia się dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Uniwersytetu Opolskiego. Karty przedmiotów znajdują się w systemie USOSweb. Rekomenduje się zawarcie na stronie internetowej Uczelni informacji, gdzie znajdują się karty przedmiotów, tak aby kandydaci na studia mieli możliwość zapoznania się z nimi. Strona internetowa Uczelni dostępna jest w języku polskim oraz częściowo w języku angielskim oraz rosyjskim. Rekomenduje się pełne przetłumaczenie strony internetowej na język angielski, tak aby studenci anglojęzyczni mieli dostęp do wszystkich informacji. Informacje zawarte na stronie są w aktualne i łatwo dostępne. Strona internetowa jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Informacje dotyczące rekrutacji znajdują się w zakładce „kandydat”. Kandydaci mają dostęp do szczegółowych informacji na temat oferty kształcenia, trybu i warunków przyjęć na studia, czy też terminarza procesu przyjęć na studia. Część informacji związanych z tokiem studiów znajduje się w systemie USOSweb, która daje studentom możliwość uzyskania informacji w zakresie, m.in. harmonogramu zajęć, czy osiągniętych rezultatów. Oprócz zamieszczania informacji w sieci, wszystkie bieżące komunikaty dla studentów, ogłoszenia i wiadomości są zamieszczane również na tablicach informacyjnych. W związku z koniecznością kształcenia zdalnego Uniwersytet Opolski na bieżąco publikuje komunikaty z informacjami dotyczącymi form realizacji procesu kształcenia, funkcjonowaniem Uczelni oraz stosowanymi środkami bezpieczeństwa. Zespół oceniający pozytywnie ocenia publiczny dostęp do informacji, wszystkie niezbędne informacje i dokumenty są udostępniane w przystępny sposób z możliwością łatwego dostępu do nich za pośrednictwem Internetu.

Uczelnia podejmuje działania mające na celu doskonalenie publicznego dostępu do informacji, a także aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach. Publiczny dostęp do informacji jest monitorowany przez Centrum Informatyczne, Biuro Rektora oraz Biuro Marketingu i Public Relations. Przeglądy dostępu do informacji realizowane są w trybie bieżącym przez pracowników zamieszczających dane informacje oraz w trybie semestralnym, po zakończonej procedurze dyplomowania. Zgodnie z Zarządzeniem nr 24/2021 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 18 lutego 2021 roku na Uczelni funkcjonuje ankieta studenckiej oceny pracowników jednostek administracji, w ramach której studenci mają możliwość wyrażania swoich opinii dotyczących publicznego dostępu do informacji. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi w tym obszarze również w sposób niesformalizowany bezpośrednio do pracowników Uczelni, a także za pośrednictwem Rady Studenckiej Wydziału

Ekonomicznego. Na podstawie zabranych informacji oraz rozpoznanych potrzeb podejmowane są działania doskonalące publiczny dostęp do informacji.

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9**

Kryterium spełnione

##### **Uzasadnienie**

Uniwersytet Opolski zapewnia publiczny dostęp do informacji. Wszystkie informacje związane z tokiem studiów (w tym program studiów dla kierunku zarządzanie, efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, zasady dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, czy też charakterystyka warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się) dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Kandydaci mają dostęp do szczegółowych informacji na temat oferty kształcenia, trybu i warunków przyjęć na studia, czy też terminarza procesu przyjęć na studia. Informacje są w aktualne, przedstawiane w sposób przejrzysty i przyjazny dla użytkowników. Strona jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia na bieżąco monitoruje jakość i zakres dostępu do informacji. W proces doskonalenia publicznego dostępu do informacji angażowani są studenci.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

##### **Zalecenia**

Nie sformułowano

#### **Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów**

##### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10**

Uczelnia wyznaczyła osoby i ciała kolegialne sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem zarządzanie. Określone zostały kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób i zespołów, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku zarządzanie. Na poziomie Uczelni politykę jakości kształcenia nadzoruje Rektor Uniwersytetu Opolskiego, a za realizację i doskonalenie systemu odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelniany Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem na szczelbu Wydziału Ekonomicznego sprawują: Dziekan, Koordynator kierunku, Dyrektor Instytutu oraz Rada Instytutu. Do kompetencji dziekana wskazanych w Statucie UO należy w szczególności: rozwijanie kierunków studiów, promocja kierunków studiów, współpraca z otoczeniem Uniwersytetu w zakresie kształcenia studentów. Koordynator kierunku planuje i nadzoruje proces kształcenia, zapewnia prawidłową jakość i prawidłowy przebieg procesu kształcenia, w tym w szczególności zarządza procesem dydaktycznym, określa programy studiów, w tym efekty uczenia się na koordynowanych kierunkach, wnioskuje do Dziekana o przydzielenie zajęć dydaktycznych wskazanym nauczycielom akademickim. Dyrektor instytutu odpowiada za obszar badawczo-naukowy.

Za obszar związany z oceną i doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku zarządzanie odpowiadają dwie komisje: Wydziałowa Komisja Oceny Jakości Kształcenia (WKOJK), Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia (WKDJK). Podstawą ich funkcjonowania jest Uchwała Senatu nr 25/2020-2024 w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr 1/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego. W skład Wydziałowej Komisji Oceny Jakości Kształcenia wchodzi: przewodniczący, którego powołuje Dziekan wydziału, nauczyciele akademicy w liczbie określonej przez Dziekana; przedstawiciel studentów, wskazany przez samorząd studencki wydziału. Do zakresu kompetencji Wydziałowej Komisji Oceny Jakości Kształcenia należy:

- audyt wewnętrzny doskonalenia jakości kształcenia;
- przygotowywanie i koordynacja corocznych badań ankietowych wśród nauczycieli akademickich, studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, oraz słuchaczy studiów podyplomowych i słuchaczy innych form kształcenia prowadzonych na wydziale;
- współpraca z pracownikiem działu analiz ankiet ewaluacyjnych w Biurze Dydaktyki i Spraw Studenckich;
- analiza wyników wydziałowych badań ankietowych;
- publikowanie wyników oceny jakości kształcenia (według procedur i wzorów opracowanych przez Uczelniany Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia);
- sporządzanie sprawozdań z prowadzonej działalności i przekazywanie do Uczelnianej Komisji Oceny Jakości Kształcenia.

W skład Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia wchodzi: dziekan lub jego zastępca, jako przewodniczący, koordynatorzy kierunków prowadzonych na Wydziale, przedstawiciel studentów wskazanych przez Samorząd Studencki wydziału, inne osoby wskazane przez dziekana. Do zakresu kompetencji Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia należy:

- podejmowanie działań na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na wydziale,
- opracowywanie i przedstawianie Dziekanowi wydziału wniosków i projektów polityki, określającej cele i strategię zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w wydziale,
- opracowywanie i przestrzeganie wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia, zgodnych ze specyfiką wydziału,
- opracowywanie zasad zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania i ich efektów,
- opracowanie zasad oceniania studentów, uwzględniających konieczność publikowania i konsekwentnego stosowania kryteriów, przepisów i procedur, zgodnie z wytycznymi UKDJK,
- wsparcie kadry dydaktycznej w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji dydaktycznych,
- opracowywanie zasad gromadzenia, analizowania i publikowania informacji na temat kształcenia na wydziale,
- publikowanie na stronie internetowej wydziału informacji na temat kształcenia w wydziale,
- sporządzanie i przedstawianie UKDJK okresowych sprawozdań z prowadzonej działalności.

Wydziałowa Komisja Oceny Jakości Kształcenia jest gremium nadrzędnym w stosunku do Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia i nadzoruje skuteczność jej działań.

Mimo, że w ramach systemu zapewnienia jakości na Wydziale Ekonomicznym UO działają dwie komisje i liczne osoby funkcyjne, ważne inicjatywy projakościowe często realizowane są przez samych studentów. Na przykład badania jakości kształcenia zdalnego w pierwszym semestrze, w którym ta forma kształcenia została wprowadzona przeprowadził samorząd studencki pod wpływem licznych skarg studentów. Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowa Komisja

Oceny Jakości Kształcenia nie podjęły inicjatywy w tym zakresie. Można na tej podstawie wnioskować, że system nie zawiera mechanizmów reagowania w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjętą procedurę (SDJK-O-U2) oraz w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy (Uchwała nr 16/2020-2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Senatu Uniwersytetu Opolskiego nr 243/2016-2020 z dnia 21 listopada 2019 w sprawie wytycznych dla opracowania programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim). Aktualnie trwają prace nad modyfikacją procesu zatwierdzania, zmiany oraz wycofania programu studiów. Za realizację tego procesu będzie odpowiedzialne kolegium dziekańskie, a nie – jak to ma miejsce obecnie – rada instytutu. Nowe zasady zostaną zatwierdzone przez senat UO w czerwcu 2021.

Przyjęcie na studia I stopnia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Są one transparentne, przejrzyste, zapewniające równy dostęp wszystkim kandydatom. Rekrutacja na studia II stopnia jest nieprawidłowa. W uchwale rekrutacyjnej wymienione zostały nazwy kierunków studiów, których absolwenci przyjmowani są w pierwszej kolejności na studia II stopnia. Są to kierunki przyporządkowane do dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Na studia II stopnia przyjmowani są także absolwenci innych kierunków studiów niż wymienione w uchwale. Decyzję podejmuje komisja rekrutacyjna z zachowaniem zasady, że kandydat „powinien mieć zaliczone co najmniej 50% efektów uczenia się”. Nie wiadomo, kto i według jakich kryteriów ocenia spełnienie tego warunku. Zgodnie z załącznikiem 3 do uchwały rekrutacyjnej zajęcia do uzupełnienia wskazuje kandydatowi dziekan po zasięgnięciu opinii koordynatora kierunku. Na ocenianym kierunku zasada ta nie jest stosowana. W praktyce student podpisuje oświadczenie, że zobowiązuje się we własnym zakresie uzupełnić brakującą wiedzę i umiejętności. Uczelnia nie monitoruje tego procesu. Rozwiązanie to nie zapewnia właściwego doboru studentów na studia II stopnia.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów oraz wprowadzane są modyfikacje wynikające, między innymi, z konieczności dostosowywania się do przepisów prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, awansów zawodowych oraz rozwijania kompetencji i zakresu badań kadry dydaktycznej, umiędzynarodowienia Uczelni. Podstawą modyfikacji programu są informacje od pracodawców na temat potrzeb rynku pracy, opinie Rady Uczelni UO, sygnały płynące z instytucji regionalnych, analizy zainteresowania studentów poszczególnymi modułami zajęć. Przegląd i modyfikacja programu studiów realizowane są corocznie przez koordynatora kierunku i dziekana. Zmodyfikowane programy studiów są zatwierdzane przez Radę Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości i po uzyskaniu akceptacji przez Pełnomocnika Rektora ds. ECTS, zatwierdzane są przez Senat UO.

Ocena programu studiów obejmuje efekty uczenia się, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. Obejmują kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, prace dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów. Ocena programu studiów nie obejmuje prac etapowych.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się ma miejsce po każdym semestrze i realizowana jest na podstawie raportów z osiągnięcia efektów uczenia się przygotowywanych przez prowadzących zajęcia. Zbiórny raport przygotowuje Koordynator kierunku. Jest on przedmiotem analizy Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia. Końcowy poziom osiągnięcia efektów uczenia się jest określany poprzez analizę ostatecznych wyników studiów. W przypadku studiów I stopnia przydatność efektów uczenia się na rynku pracy weryfikowana jest poprzez analizę dokumentacji z odbytych praktyk. Badanie losów absolwentów ukazuje, w jakim stopniu umiejętności i wiedza związane z ich wykształceniem są przydatne w pracy na ich stanowisku oraz jak przyczyniają się do znalezienia zatrudnienia.

Ocena programu studiów jest częściowo nieskuteczna. Nie zidentyfikowano nieprawidłowości w zakresie sposobu formułowania efektów uczenia się zakładanych dla kierunku oraz poszczególnych zajęć polegających na przykład na zbyt ogólności utrudniającej ich osiągnięcie i weryfikację. Nie zidentyfikowano także nieprawidłowości w zakresie koncepcji kształcenia polegających na częściowym braku aktualności przekazywanych treści oraz braku spójności z sylwetką absolwenta (co szczegółowo przedstawiono w ocenie kryterium 1).

Uczelnia nie potwierdziła skuteczności systemowych działań projakościowych mających na celu zapewnienie właściwego poziomu prac dyplomowych. Procedura dyplomowania (SDJK-O-U10) ma charakter ogólny i dotyczy wszystkich kierunków studiów. Określa ona wymagania formalne oraz dotyczące kompetencji promotorów. Brak standardów gwarantujących właściwy poziom merytoryczny pracy oraz ich zgodność z poziomem i profilem studiów. Stwierdzono liczne nieprawidłowości polegające, między innymi, na zbyt szerokim formułowaniu tematu pracy, wykorzystywaniu przestarzałej literatury, błędach w określaniu celu pracy i celu badań, pobieżności analiz, zawyżaniu ocen (szczegółowo uchybienia te opisano w ocenie kryterium 3). Na Wydziale Ekonomicznym nie ma skutecznych systemowych rozwiązań projakościowych umożliwiających monitoring i ocenę przebiegu procesu dyplomowania, w tym zapewnienia właściwego poziomu prac dyplomowych.

W systematycznej ocenie programu studiów na kierunku zarządzanie biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku). Do grupy interesariuszy zewnętrznych Uczelnia zalicza przedsiębiorstwa, urzędy, fundacje, stowarzyszenia, szkoły funkcjonujące na terenie województwa opolskiego. Wewnętrzną grupę interesariuszy stanowią studenci oraz pracownicy Uczelni, w tym w szczególności pracownicy badawczo-dydaktyczni Wydziału Ekonomicznego, władze Uczelni, pracownicy administracji, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Akademickie Centrum Karier, Biuro Dydaktyki i Spraw Studenckich. Uczelnia deklaruje, że studenci mają głos w procesie doskonalenia i realizacji programu studiów poprzez uczestnictwo w Wydziałowych Komisjach Oceny i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Starości reprezentujący dany rok mogą opiniować proces dydaktyczny i program studiów dzieląc się uwagami z koordynatorem kierunku oraz dziekanem i prowadzącymi zajęcia dydaktyczne, kształtując w ten sposób program studiów. Zidentyfikowano praktyki polegające na wprowadzaniu zmian w programie studiów I stopnia wbrew oczekiwaniom studentów, bez konsultacji z nimi (likwidacja modułów specjalnościowych).

Uczelnia przeprowadza badania ewaluacyjne wśród studentów, jednak wyniki tych badań trafiają do osób i zespołów odpowiedzialnych za zarządzanie kierunkiem z dużym opóźnieniem (po kilku miesiącach od przeprowadzenia badania). Rekomenduje się znaczące skrócenie tego czasu, by dziekan i koordynator kierunku mogli szybko wdrożyć zmiany wykorzystując informacje z badań do doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu. Jednak część zmian wprowadzana jest bez konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi, a nawet wbrew ich oczekiwaniom. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku, tak jak i studenci nie opiniowali pozytywnie zmian polegających na usunięciu specjalności na studiach I stopnia. Studenci przyjęli tę decyzję negatywnie.

Uczelnia nie poddaje ewaluacji *praktyk zawodowych*: nie są prowadzone hospitacje praktyk, brakuje oceny miejsc odbywania praktyk pod kątem zapewnienia możliwości osiągnięcia efektów uczenia się oraz kompetencji osób będących opiekunami praktyk po stronie zakładu pracy.

W okresie pandemii COVID 19 Uczelnia w semestrze letnim w roku akademickim 2019/2020 przeszła na kształcenie w trybie zdalnym, przy czym sposób realizacji zajęć zdalnych stał się przedmiotem badań ewaluacyjnych dopiero po kilku miesiącach na wyraźną prośbę samorządu studenckiego. Do samorządu kierowano liczne skargi na trwający cały semestr brak zajęć w czasie rzeczywistym i przerzucenie całego ciężaru nauczania na indywidualną pracę własną studenta (przekazywanie materiałów za pośrednictwem poczty email do samodzielnego studiowania). System zapewnienia jakości kształcenia okazał się nieskuteczny w identyfikowaniu i eliminowaniu tego typu praktyk.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Nie potwierdzono, by wyniki tej oceny były wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10**

Kryterium spełnione częściowo

#### **Uzasadnienie**

Uczelnia wyznaczyła osoby i ciała kolegialne sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem studiów. Określone zostały kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób i zespołów. Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów oraz wprowadzane są modyfikacje wynikające, między innymi, z konieczności dostosowywania się do przepisów prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, awansów zawodowych oraz rozwijania kompetencji i zakresu badań kadry dydaktycznej, umiędzynarodowienia Uczelni. Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Rozwiązania przyjęte w ramach systemu jakości kształcenia są częściowo nieskuteczne w zakresie oceny programu studiów. Oceny te nie pozwoliły na zidentyfikowanie niewłaściwego opisu efektów uczenia się zarówno zakładanych dla całego kierunku, jak i dla poszczególnych zajęć. Efekty uczenia się sformułowano zbyt szeroko, co powoduje, że są bardzo trudne do osiągnięcia i weryfikacji, a także nie odzwierciedlają w pełni tożsamości kierunku i specyfiki poszczególnych zajęć. Ponadto w zależności od wyboru modułu specjalnościowego studenci osiągają inne efekty uczenia się, co jest niezgodne z obowiązującym porządkiem prawnym.
2. Brakuje systemowych rozwiązań zapewniających oczekiwany poziom prac dyplomowych na studiach I i II stopnia.
3. Wewnętrzny system jakości kształcenia nie zawiera mechanizmów reagowania w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych, np. takich, z jakimi Uczelnia miała do czynienia na początku

pandemii COVID-19. W semestrze letnim 2021/2020 inicjatywę w tym zakresie przejął samorząd studentów, który pod wpływem skarg studentów przeprowadził badania diagnozujące problemy związane z nauczaniem zdalnym.

4. System rekrutacji na studia II stopnia nie gwarantuje doboru kandydatów, którzy będą w stanie osiągnąć zakładane efekty uczenia się.
5. Uczelnia nie podejmuje działań mających na celu zapewnienie jakości *praktyk zawodowych* (brak hospitacji praktyk, brak oceny miejsc odbywania praktyk oraz kompetencji opiekunów praktyk po stronie zakładu pracy).

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Nie zidentyfikowano

### **Zalecenia**

- Zaleca się wprowadzenie systemowych rozwiązań pro jakościowych zapewniających skuteczny monitoring treści efektów uczenia się zakładanych dla kierunku i poszczególnych zajęć.
- Zaleca się wdrożenie działań zapewniających właściwy poziom prac dyplomowych na studiach I i II stopnia.
- Zaleca się wdrożenie mechanizmów reagowania w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych pozwalających na szybką diagnozę nieprawidłowości w procesie kształcenia.
- Zaleca się modyfikację zasad rekrutacji na studia II stopnia w taki sposób, by przyjęci kandydaci byli w stanie osiągnąć zakładane efekty uczenia się.
- Zaleca się wdrożenie systemu ewaluacji *praktyk zawodowych*, w tym oceny miejsc odbywania praktyk oraz kompetencji opiekunów praktyk po stronie zakładu pracy.

### **Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)**

Poprzednia ocena była oceną instytucjonalną, dokonaną na Wydziale Ekonomicznym i uchwałą nr 312/2015 z dnia 7 maja 2015 roku Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało ocenę pozytywną, nie sformułowano zaleceń.

### **Zalecenie**

Nie sformułowano

### **Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności**

Brak

Przewodnicząca zespołu oceniającego  
Prof. dr hab. Joanna Moczyłowska